

Ярослава Кобилко

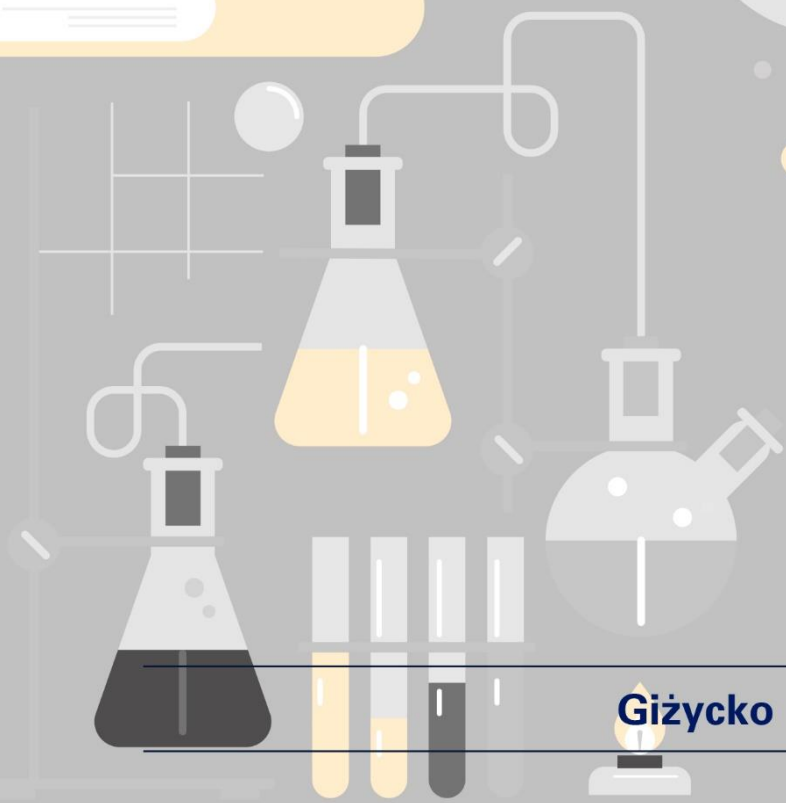
НАШ
СЛОВНИЧОК

КЛ. I – VIII

NASZ
SŁOWNICZEK

ДЛЯ УЧНІВ З ПОЛЬЩІ

Gizycko 2022

Дорогі Школярі !

Якщо Ти вивчаєш рідну мову в Пункті навчання української мови в Польщі, вчишся в Початковій школі з українською мовою навчання або Ти приїхав / приїхала з України і вчишся в польській школі – то цей Словничок власне для Тебе. Він невеликий, але багатий і напевно потрібний. Від щирого серця сподіваємося, що Тобі дуже сподобається.

Пропонуємо Тобі найважливіші українські слова та переклад цих слів на польську мову. Вивчай їх з радістю !

Всі слова згруповані тематично. Це допоможе Тобі швидше запам'ятати їх та використовувати в розмові.

До Словничка додаємо короткі діалоги та тексти, щоб було цікавіше, а також тому, щоб заохотити Тебе розмовляти рідною мовою.

А ще варто з кожним українським словом зі Словничка складати гарні речення. Зверни увагу на нашу пропозицію до теми «Дім». Якщо ця ідея Тобі сподобається, то в I класі, складай речення усно, а коли в старших класах будеш вже вміти грамотно писати, записуй свої цікаві думки з новими словами в окремому зошиті. Напевно, це добрий спосіб, щоб вчитися мови.

Словничок має своїх героїв. Це – Ксеня, Івасик, Андрій та Богдан. А також їхня приятелька – Аня. Знайомтеся !

Читай, вивчай, розмовляй !

СЛОВО ДО СЛОВА – ЗВУЧИТЬ РІДНА МОВА !

Щиро вітаємо !

Ярослава Кобилко – авторка, Наталія Шелест і Богдан Кобилко – співпраця

Малгожата Кобилко – проєкт обкладинки та ілюстрації

ЗМІСТ

Герої нашого Словничка	5
<i>Українська мова</i> , Роман Завадович	6
Українська мова	7
Розмовляєш українською ?	9
Словники – мої мудрі дорадники	10
Етикет - культура української мови	11
Що я роблю ? Що ти робиш ?	12
Гарні імена (дівчата)	13
Гарні імена (хлопці)	14
Як можна познайомитися ?	15
Персональні дані	16
Родина	17
Дім	18
Косметика та засоби гігієни	19
Їжа	20
За столом	21
Школа	22
<i>Життя сучасного учня</i> , Наталія Шелест	23
Про наші шкільні справи	25
<i>Фестивалю – 50</i> , Наталія Шелест	26
Бути студентом	27
Канікули	28
Професія	30
Праця	31
Спорт	32
Земля	33
Рослинність	34
Городина	35
Фрукти	36
Гриби	38
Тварини: ссавці – птахи – риби – комахи	39
Континенти	40
Держави Європи	41
Держави з інших континентів	42
Незалежна держава	43

Сучасна Україна	44
<i>Ми – за Україну</i> , Наталія Шелест	45
Моя Батьківщина	46
<i>Батьківщина</i> , Діма	46
Громадянство та національність	47
Українці в Польщі	48
Село	49
«Села наші села»	50
Місто	51
Міста в Польщі	52
Міста в Україні	53
Транспорт	54
Туризм	56
Кольори	57
Погода	58
Пори року	59
Назви місяців	59
Дні тижня	59
Доба, час	60
Одиниці довжини, маси, часу, площі	61
Скільки ? Котрий ? Котра ?	62
Котра година ?	63
Готель	64
Ресторан	65
Торгівля	66
Пошта	67
Тіло людини	68
Зовнішній вигляд	69
Вдача людини	70
Одяг	71
Взуття	72
Охорона здоров'я	73
Комп'ютер	74
Наука	75
Література	76
Українські письменники	77
Історія	78
Історична доля	79
Пам'ятаймо ці імена	80

Релігія	82
Молитва	83
Культура	84
Прислів'я та приказки	85
Фразеологізми	86
Народні порівняння	87
Гумор	88
Народні казки	89
Музика	90
Українські пісні	91
<i>Ще не вмерла Україна, Павло Чубинський</i>	91
Театр	92
Кіно	93
Радіо. Телебачення	94
Преса	95
Всесвіт	96
ЗАПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ	97
БІБЛІОГРАФІЯ	102

Ярослава Кобилко «Наш словничок», Giżycko 2022
Jarosława Kobyłko „Nasz słowniczek” , Giżycko 2022

© Jarosława Kobyłko, 2022
© Fundacja „Prosvita”, 2022

ГЕРОЇ НАШОГО СЛОВНИЧКА

Хто є хто ?

- Ксеня** Любить Україну, смачні фрукти та закордонні виїзди. Цікавиться іноземними мовами, а також рідною мовою – українською. Хоче навчатися в Києво - Могилянській академії. Має трьох братів – Івасика, Андрія та Богдана.
- Івасик** Хлопець веселої вдачі, душа товариства. Дуже любить подорожувати літаками. А також – їздити з татом мотоциклом. Грає на гітарі, співає...
- Андрій** Цікавиться футболом, Єгиптом, астрономією та захоплюючими комп'ютерними іграми. Добре знає, чому варто вивчати українську мову.
- Богдан** Архітектор. Дуже любить свою професію, багато подорожує світом. Любить також відпочивати на селі.
- Аня** Цікавиться сучасною літературою. Захоплюється українськими прислів'ями та приказками. Читає «Світанок» та молодіжні польські журнали. Сердечна приятелька Ксені та її братів.

Під час канікул 2019 року – Ксеня, Івасик, Андрій та Аня відвідали свою Батьківщину – Україну. Опікуном групи тих молодих туристів був Богдан. Планували вони побачити Шевченків край, Козацький край, Київ та Львів. Хотіли побувати також в українських Карпатах – на Гуцульщині. Сподіваємося, що їм це вдалося...

Усі наші герої дуже люблять свою Україну та українську мову. Хоча живуть в Польщі, розмовляють українською – з батьками, з друзями, зі своїми вчителями...

До зустрічі !

УКРАЇНСЬКА МОВА

Гей, яка чудова
Свіжа і багата
Українська мова,
Мова мами й тата !

Мова мами й тата,
Діда і бабусі,
Знаю її добре,
Ще краще навчуся !

УКРАЇНСЬКА МОВА

українська мова	– język ukraiński
літературна мова	– język literacki
говірка	– dialekt
рідна мова	– język ojczysty
моя рідна мова	– mój język ojczysty
мовознавство	– językoznawstwo
мовознавець	– językoznawca
граматика	– gramatyka
граматика української мови	– gramatyka języka ukraińskiego
правопис	– ortografia
український правопис	– ortografia ukraińska
розділові знаки	– znaki interpunkcyjne
кома	– przecinek
крапка	– kropka
знак питання	– znak zapytania
знак оклику	– wykrzyknik
слухати	– słuchać
уважно слухати	– uważnie słuchać
говорити	– mówić
цікаво говорити	– mówić interesująco
розмовляти	– rozmawiać
розмовляти українською	– rozmawiać w języku ukraińskim
читати	– czytać
багато читати	– dużo czytać
писати	– pisać
грамотно писати	– pisać poprawnie
український алфавіт	– alfabet ukraiński
буква	– litera
звук	– głoska
голосний звук	– samogłoska
приголосний звук	– spółgłoska
слово	– słowo
словник	– słownik
склад	– sylaba
закритий склад	– sylaba zamknięta
відкритий склад	– sylaba otwarta

наголос	– akcent	
наголошувати слова	– akcentować wyrazy	
речення	– zdanie	
просте речення	– zdanie pojedyncze	
складне речення	– zdanie złożone	
число	– liczba	
однина	– liczba pojedyncza	
множина	– liczba mnoga	
особа	– osoba	
перша особа	– pierwsza osoba	
друга особа	– druga osoba	
третя особа	– trzecia osoba	
рід	– rodzaj	
чоловічий рід	– rodzaj męski	
жіночий рід	– rodzaj żeński	
середній рід	– rodzaj nijaki	
час	– czas	
минулий час	– czas przeszły	
теперішній час	– czas teraźniejszy	
майбутній час	– czas przyszły	
частини мови	– części mowy	
іменник	– rzeczownik	
прикметник	– przymiotnik	
дієслово	– czasownik	
займенник	– zaimek	
числівник	– liczebnik	
прислівник	– przysłówek	
прийменник	– przyimek	<i><u>Вивчаємо рідну мову !</u></i>
сполучник	– spójnik	<i><u>Читаємо, пишемо, розмовляємо:</u></i>
частка	– partykuła	
вигук	– wykrzyknik	<i>Буквар, Мишеняткова абетка</i>
члени речення	– części zdania	<i>Rozmówki polsko - ukraińskie</i>
підмет	– podmiot	<i>Українсько - польський словник</i>
присудок	– orzeczenie	<i>Польсько - український словник</i>
прислів'я	– przysłowie	<i>Тематичний словник</i>
приказка	– porzekadło	<i>Грамматика української мови</i>
фразеологізм	– frazeologizm	<i>Український правопис</i>
казка	– bajka	<i>Як ми говоримо</i>

РОЗМОВЛЯЄШ УКРАЇНСЬКОЮ ?

- Андрію, скажи, чому варто знати українську мову ?
- Спробую відповісти на твоє запитання ясно і конкретно:

Українська мова – це наша рідна мова.

Українська мова – це державна мова незалежної України.

Українська мова – це прекрасна європейська мова.

Польща та Україна – це держави - сусіди.

Щоб читати, писати, розмовляти та співати по - українськи.

Щоб пізнавати рідну літературу, історію, традицію, культуру.

Щоб подорожувати Україною.

Щоб будувати авторитет України на міжнародній арені.

Щоб підтримувати свою національну тотожність.

Щоб передати свою мову наступному поколінню.

Знання української мови дасть нам можливість навчатися в Польщі, в Україні, а також допоможе знайти гарну роботу в різних країнах Європи й світу.

- Дякую за цю мудру науку ! А ти, розмовляєш українською ?
- Так. З батьками, з родиною, з приятелями, з учителями... Українською розмовляю також в Україні, під час екскурсій. З поляками розмовляю польською. Часом забуваюся і балакаю вдома по - польськи. А того мій тато не любить... І тоді сварить мене.
- Чи любиш свою рідну мову ?
- Так, дуже люблю. Вивчаю її пильно. Хочу володіти нею дуже добре. Це моя мета !
- Ми, українці в Польщі, які тут народилися, дуже добре знаємо польську мову і охоче розмовляємо нею. Не так легко розмовляти українською, коли всюди вживається польська мова – в школі, в медіах, на вулиці...
- Так, це правда. Але, це нормально. Живемо в Польщі. Державною мовою є польська мова. Щоб зберегти свою рідну мову – українську, мусимо багато читати, писати, розмовляти. А також – часто бувати в рідній Україні.

СЛОВНИКИ – МОЇ МУДРІ ДОРАДНИКИ

Словник – це велика і багата книга, бо зібрані в ній тисячі слів. Не знаєш якогось слова ? Маєш сумніви ? Заглянь у словник !

Коли вивчаємо українську чи іноземну мову – треба обов’язково випрацювати звичку користуватися словниками. Словник повинен бути під рукою. Варто мати його не тільки в школі чи праці, але й у себе вдома.

Хто повинен часто заглядати у словник ?

Напевно учень, студент, вчитель, письменник, перекладач, журналіст, редактор та кожен, хто пише, читає, вчиться, працює, розмовляє.

Словники, які допоможуть нам вивчати рідну мову:

- Орфографічний словник української мови
- Орфоепічний словник (*вимова і наголос*)
- Тлумачний словник української мови
- Шкільний словотвірний словник сучасної української мови
- Фразеологічний словник української мови
- Українсько - польський словник
- Польсько - український словник
- Українсько - польський тематичний словник
- Словник труднощів української мови

ЕТИКЕТ КУЛЬТУРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Мене звати...	– Nazywam się...
Привіт !	– Cześć !
Добрий день !	– Dzień dobry !
До побачення !	– Do widzenia !
Добраніч !	– Dobranoc !
Дякую !	– Dziękuję !
Прошу !	– Proszę !
Запрошую !	– Zapraszam !
Як справи ?	– Co słyhać ?
Ви знайомі ?	– Czy znacie się ?
Мамо !	– Mamo !
Тату !	– Tato !
Бабусю !	– Babciu !
Дідусю !	– Dziadku !
Хлопці і дівчата !	– Chłopcy i dziewczęta !
Дорогі діти !	– Drogie dzieci !
Дорогі учні !	– Drodzy uczniowie !
Шановна пані !	– Szanowna pani !
Шановний пане !	– Szanowny panie !
Пане професоре !	– Panie profesorze !
Скажи мені, будь ласка...	– Powiedz mi, proszę...
Сідай, будь ласка !	– Siadaj, proszę !
Просимо гостей до столу !	– Zapraszamy gości do stołu !
Смачного !	– Smacznego !
Так !	– Tak ! <i>Книжечка для тебе і твоїх друзів:</i>
Ні !	– Nie !
Знаю !	– Wiem ! <i>Маленький Принц</i>
Не знаю !	– Nie wiem !
Хочу !	– Chcę !
Не хочу !	– Nie chcę !
Не гнівайся на мене...	– Nie gniewaj się na mnie...
Перепрошую !	– Przepraszam !
На все добре !	– Wszystkiego najlepszego !
Щасливої дороги !	– Szczęśliwej podróży !
Веселих Свят !	– Wesołych Świąt !

ЩО Я РОБЛЮ ?

Я є	– jestem
Я живу	– żyję
Я люблю	– lubię
Я вчуся	– uczyć się
Я думаю	– myśle
Я пам'ятаю	– pamiętam
Я говорю	– mówię
Я розмовляю	– rozmawiam
Я питаю	– pytam
Я відповідаю	– odpowiadam
Я слухаю	– słucham
Я читаю	– czytam
Я пишу	– piszę
Я малюю	– maluję
Я співаю	– śpiewam
Я танцюю	– tańczę
Я бігаю	– biegam
Я сміюся	– śmieję się
Я святкую	– świętuję
Я ходжу	– chodzę
Я їжджу	– jeżdżę
Я сиджу	– siedzę
Я плаваю	– pływam
Я подорожую	– podróżuję
Я їм	– jem
Я п'ю	– piję
Я купую	– kupuję
Я допомагаю	– pomagam
Я даю	– daję
Я беру	– biorę
Я одягаюся	– ubieram się
Я відпочиваю	– odpoczywam
Я молюся	– modłę się
Я прошу	– proszę
Я дякую	– dziękuję

ЩО ТИ РОБИШ ?

Ти є	– jesteś
Ти живеш	– żyjesz
Ти любиш	– lubisz
Ти вчишся	– uczysz się
Ти думаєш	– myślisz
Ти пам'ятаєш	
Ти говориш	
Ти розмовляєш	
Ти питаєш	
Ти відповідаєш	
Ти слухаєш	
Ти читаєш	
Ти пишеш	
Ти малюєш	
Ти співаєш	
Ти танцюєш	
Ти бігаєш	
Ти смієшся	
Ти святкуєш	
Ти ходиш	
Ти їдиш	
Ти сидиш	
Ти плаваєш	
Ти подорожуєш	
Ти їси	
Ти п'єш	
Ти купуєш	
Ти допомагаєш	
Ти даєш	
Ти береш	
Ти одягаєшся	
Ти відпочиваєш	
Ти молишся	
Ти просиш	
Ти дякуєш	

ГАРНІ ІМЕНА

(дівчата)

Анастасія	– Anastazja	
Анна	– Anna	
Богумила	– Bogumiła	
Барвара	– Barbara	
Вікторія	– Wiktorja	
Галина	– Halina	
Ганна	– Hanna	
Дарія	– Daria	
Єва	– Ewa	
Єлизавета	– Elżbieta	
Іванна	– Janina	
Ірина	– Irena	
Катерина	– Katarzyna	
Ксеня	– Ksenia	
Лариса	– Larysa	
Лідія	– Lidia	
Любомира	– Lubomira	
Марія	– Maria	
Маріанна	– Marianna	
Мирослава	– Mirosława	
Наталія	– Natalia	
Оксана	– Oksana	
Олександра	– Aleksandra	
Олена	– Helena	
Ольга	– Olga	
Роксана	– Roksana	
Руслана	– Rusłana	
Світлана	– Swietłana	
Соломія	– Sołomija	
Стефанія	– Stefania	
Софія	– Zofia	– Як тебе звати ?
Тетяна	– Tatjana	– Мене звати Ксеня.
Христина	– Krystyna	
Юлія	– Julia	– Дуже гарне ім'я...
Ярослава	– Jarosława	– Дякую, мені також подобається.

ГАРНІ ІМЕНА

(хлопці)

Адам	– Adam	
Андрій	– Andrzej	
Богдан	– Bogdan	
Борис	– Borys	
Василь	– Bazyli	
Віктор	– Wiktor	
Володимир	– Włodzimierz	
Григорій	– Grzegorz	
Давид	– Dawid	
Данило	– Daniel	
Дмитро	– Dymitr	
Іван	– Jan	
Ігор	– Igor	
Максим	– Maksymilian	
Марко	– Marek	
Микола	– Mikołaj	
Мирон	– Miron	
Мирослав	– Mirosław	
Михайло	– Michał	
Нестор	– Nestor	
Олег	– Oleg	
Олександр	– Aleksander	
Орест	– Orest	
Остап	– Ostap	
Павло	– Paweł	
Петро	– Piotr	
Пилип	– Filip	
Роман	– Roman	
Святослав	– Światosław	
Степан	– Stefan	
Тарас	– Taras	– Коли твій День народження ? – Уяви собі, що 7 липня.
Юрій	– Jerzy	
Ярема	– Jarema	– О! На Купала ! Чи тебе звати Іван ?
Ярослав	– Jarosław	– Так, так... Для приятелів – Івасик.

ЯК МОЖНА ПОЗНАЙОМИТИСЯ ?

- Орест** – Привіт ! Я хотів би з тобою познайомитися.
Можна ?
Мене звати Орест. А тебе як звати ?
- Наталія** – Привіт ! Мене звати Наталія.
- Орест** – Дуже приємно. Як справи ?
- Наталія** – У мене все ОК. А у тебе ?
- Орест** – Дякую, все гаразд. Мені здається, що я тебе вже
десь бачив, мабуть, на наших Днях української
культури.
- Наталія** – Цілком можливо...
Кожного року буваю на гала - концерті.
- Орест** – Сподіваюся, що ще колись побачимось...
-
- Orest** – Cześć ! Chciałbym Cię poznać...
Można ?
Mam na imię Orest. A Ty, jak się nazywasz ?
- Natalia** – Cześć ! Mam na imię Natalia.
- Orest** – Miło mi. Co słychać ?
- Natalia** – U mnie wszystko OK. A u Ciebie ?
- Orest** – Dziękuję, dobrze. Coś mi się zdaje, że ja już Ciebie
gdzieś widziałem, chyba na naszych Dniach Kultury...
- Natalia** – Możliwe. Każdego roku jestem na Koncercie Galowym.
- Orest** – Mam nadzieję, że jeszcze kiedyś się spotkamy...

ПЕРСОНАЛЬНІ ДАНІ

Ім'я	– imię	<i>Олександр</i>
Прізвище	– nazwisko	<i>Гончаренко</i>
Імена батьків	– imiona rodziców	<i>Катерина, Петро</i>
Дата народження	– data urodzenia	<i>10 квітня, 1990</i>
Місце народження	– miejsce urodzenia ...	<i>Ольштин, Польща</i>
Стать	– płeć	
чоловік	– mężczyzna	<i>X</i>
жінка	– kobieta	
Громадянство	– obywatelstwo	<i>польське</i>
Національність	– narodowość	<i>українська</i>
Місце постійного проживання	– miejsce stałego zamieszkania	<i>Варшава, Польща</i>
Освіта	– wykształcenie	<i>вища освіта</i>
Професія	– zawód	<i>вчитель</i>
Особистий підпис	– własnoręczny podpis	
– Як тебе звати ?		<i>Jak się nazywasz ?</i>
– Скільки тобі років ?		<i>Ile masz lat ?</i>
– Коли ти народився ?		<i>Kiedy się urodziłeś ?</i>
– Де ти народився ?		<i>Gdzie się urodziłeś ?</i>
– Яке маєш громадянство ?		<i>Jakie masz obywatelstwo ?</i>
– Хто ти за національністю ?		<i>Jaka jest Twoja narodowość ?</i>
– Де ти проживаєш ?		<i>Gdzie mieszkasz ?</i>
– Яка у тебе освіта ?		<i>Jakie masz wykształcenie ?</i>
– Хто ти за фахом ?		<i>Jaki masz zawód ?</i>

РОДИНА

родина; сім'я	– rodzina		
родичі	– krewni		
подружжя	– małżeństwo		
чоловік	– mąż		
дружина	– żona		
батьки	– rodzice		
мама	– mama		
тато	– tato		
діти	– dzieci		
дочка	– córka	сестра	внучка
син	– syn	брат	внук
молодь	– młodzież		
дівчина	– dziewczyna		
хлопець	– chłopak		
бабуся	– babcia		
дідусь	– dziadek		
тітка	– ciotka		
дядько	– wuj; stryj		

Книжечки для цілої родини:

Ходить котик по лавочці

Буć człowiekiem

Słoneczne promyki radości

Казки Лірника Сашка

- Ксеню, розкажи, будь ласка, про свою найближчу родину.
- Моя родина досить велика. Вона складається з 7 осіб.
У мене є мама, тато, троє братів та бабуся.
- Як звати твоїх братів ?
- Моїх братів звати Івасик, Андрій та Богдан.
- Де живе твоя бабуся ?
- Вона живе в селі Перли. Ми їздимо до неї часто.
- Я чув, що твій тато співає в «Журавлях». Чи це правда ?
- Так, так... Він співає в цьому хорі вже третій рік.

ДІМ

дім	– dom	Моя бабуся має на селі свій <u>дім</u> .	
квартира	– mieszkanie	А я живу в місті. Маємо <u>квартиру</u> .	
кімната	– pokój	В якій <u>кімнаті</u> приймаєш гостей ?	
спальня	– sypialnia		
ліжко	– łóżko		
постіль	– pościel		
ковдра	– kołdra		
подушка	– poduszka		
вітальня	– pokój gościnny	Гостей приймаю у <u>вітальні</u> .	
меблі	– meble		
стіл	– stół		
стілець	– krzesło		
крісло	– fotel		
килим	– dywan		
телевізор	– telewizor		
шафа	– szafa		
люстра	– żyrandol		
камін	– kominek		
кухня	– kuchnia	Моя мама є шефом нашої <u>кухні</u> .	
холодильник	– lodówka		
газова плита	– kuchenka gazowa		
посуд	– naczynia		
кабінет	– gabinet	Я працюю в <u>кабінеті</u> .	
книгозбірня	– biblioteka		
комп'ютер	– komputer		
лампа	– lampa		
ванна кімната	– łazienka	У нашій <u>ванній кімнаті</u> є ремонт.	
дзеркало	– lustro		
ванна	– wanna		
душ	– prysznic		
унітаз	– sedes		
умивальник	– umywalka		
пральна машина	– pralka		
сходи	– schody	стіна – ściana	вікно – okno
двері	– drzwi	стеля – sufit	підвіконник – parapet
горище	– strych	підлога – podłoga	балкон – balkon

Цікава книжка:

Мій дім і речі в нім

КОСМЕТИКА ТА ЗАСОБИ ГІГІЄНИ

косметика та засоби гігієни – kosmetyki i środki higieniczne

гель для душу	– żel pod prysznic
дезодорант	– dezodorant
зубна паста	– pasta do zębów
крем	– krem
лак для волосся	– lakier do włosów
лак для нігтів	– lakier do paznokci
мило	– mydło
парфуми	– perfumy
тонік	– tonik
шампунь	– szampon
гребінь	– grzebień
губка	– gąbka
зубна щітка	– szczoteczka do zębów
ножиці	– nożyczki
пилочка для нігтів	– pilniczek do paznokci
рушник	– ręcznik
туалетний папір	– papier toaletowy

Цікаві журнали:

«Skarb»

«Twój Styl»

«Uroda»

- Мамо, я тепер іду до Rossmanna. Що тобі купити ?
- Купи мені, будь ласка, мило та зубну пасту.

- А може ще купити гель для душу, бо вже кінчається...
- О, так ! Візьми ще гель.

- Ми з татом хочемо купити тобі якісь гарні парфуми. Який запах подобається тобі найбільше ?
- Ні, не купуйте... Парфуми мушу сама вибрати. Не так легко купити їх. Чи маєш гроші ?

- Все ОК. Грошей не треба. Заплачу картою.
- Купи щось гарного для себе !

- Надіюсь, що знайду щось цікавого...

ЇЖА

їжа	– żywność	
Що ми їмо ?	– Co jemy ?	
хліб	– chleb	
масло	– masło	
сир	– ser	
риба	– ryby	
м'ясо	– mięso	
ковбаса	– kielbasa	
шинка	– szynka	
сало	– słonina	
яйце	– jajko	
яєчня	– jajecznica	
рис	– ryż	
макарони	– makaron	
овочі та фрукти	– warzywa i owoce	
вареники	– pierogi	
налисники / млинці	– naleśniki	
голубці	– gołąbki	
суп	– zupa	
борщ	– barszcz	
бульйон	– rosół	
картопля з котлетою	– ziemniaki z kotлетem	
салат	– sałatka	
морозиво	– lody	
здоба	– ciasto	пиріг – ciasto z nadzieniem
тістечка	– ciastka	печиво – herbatniki
Що ми п'ємо ?	– Co pijemy ?	
вода	– woda	<i><u>Добрі смаки в нашій кухні і цікаві</u></i>
чай	– herbata	<i><u>книги:</u></i>
какао	– kakao	<i>Українська народна кухня</i>
молоко	– mleko	<i>Kuchnia polska</i>
маслянка	– maślanka	<i>Kuchnia śródziemnomorska</i>
сік	– sok	
кава	– kawa	вершки – śmietanka
кутя	– kutia (<i>potrawa Wigilijna</i>)	
паска	– paska (<i>Wielkanocny chleb</i>)	
коровай	– korowaj (<i>kołacz weselny / dożynkowy</i>)	

ЗА СТОЛОМ

за столом...	– przy stole...
родина і гості за столом	– rodzina i goście przy stole
їсти	– jeść
пити	– pić
сніданок	– śniadanie
снідати	– jeść śniadanie
обід	– obiad
обідати	– jeść obiad
вечеря	– kolacja
вечеряти	– jeść kolację
Запрошуємо до столу !	– Zapraszamy do stołu !
Пригощайтесь, будь ласка !	– Proszę się częstować !
Смачного !	– Smacznego !
на столі...	– na stole...
страви	– potrawy
напої	– napoje
тарілка	– talerz
ніж	– nóż
ложка	– łyżka
виделка	– widelec
філіжанка / чашка	– filiżanka
глечик	– dzbanek
склянка	– szklanka
горнятко	– kubek
сілничка	– solniczka
цукерниця	– cukiernica
ситий	– syty
голодний	– głodny

Приймаєш гостей ? Ідеш в гості ?

Savoir – vivre na co dzień

(poradnik)

- О, наш обід вже готовий ! Запрошуємо гостей до столу !
Сьогодні у нас український борщ та смачні голубці просто з печі... Будемо обідати !
- Вже йдемо ! Але гарно пахне з кухні...

- Сідайте і пригощайтесь, будь ласка ! Смачного !
- Дякуємо ! Смачного !

ШКОЛА

школа	– szkoła		
директор школи	– dyrektor szkoły		
вчитель	– nauczyciel		
учень	– uczeń		
Пункт навчання української мови	– Punkt nauczania jęz. ukr.		
Початкова школа	– Szkoła Podstawowa		
Загальноосвітній ліцей	– Liceum Ogólnokształcące		
навчальний рік	– rok szkolny		
канікули	– wakacje		
Що нам дає школа ?	– Co nam daje szkoła ?		
знання	– wiedza		
уміння	– umiejętności		
виховання	– wychowanie		
мудрість	– mądrość		
свідоцтво	– świadectwo		
атестат зрілості	– matura		
товариство	– towarzystwo		
нові перспективи	– nowe perspektywy		
клас	– klasa		
дошка	– tablica		
парта	– ławka		
стінгазетка	– gazetka ścienna		<i><u>Веде його кожен</u></i>
комп'ютер	– komputer		<i><u>вчитель:</u></i>
спортивний зал	– sala gimnastyczna		<i><u>e - журнал</u></i>
фізкультура	– wychowanie fizyczne		
перерва	– przerwa	тема	– temat
дзвоник	– dzwonek	вправа	– ćwiczenie
забава	– zabawa	контрольна робота	
відпочинок	– odpoczynek	домашнє завдання	
колеги	– koledzy	книжка	
наша компанія	– nasza paczka	зошит	
однокласник	– kolega z tej samej klasy	оцінка	– ocena
відмінник	– prymus	присутність	– obecność
предмет	– przedmiot	відсутність	– nieobecność
урок	– lekcja	батьківські збори	
розклад уроків	– plan lekcji		

Життя сучасного учня

(шкільний гумор)

Чомусь мені зранку так тяжко вставати
І руки – не руки і ноги, як з вати.
А сон такий милий іще мені сниться,
Хіба доведеться у школу спізниться !
І тут мене бідного жаль розбирає,
Який я нещасний, чи хтось про це знає ?

Щоденно я мушу до школи ходити,
Сидіти, читати, писати, лічити.
По 8 книжок за плечима носити,
За крейдою мушу очима слідити.
«Зубрити» англійську, читать українську,
З «поляка» писати і з «матми» все знати.
З історії дати напам'ять вивчати,
Пейзажі на пластиці знов малювати,
Молиться, співати, із карти читати,
В мікроскоп дивиться ще й м'яч підкидати !

Ну, як же я можу усе це встигати ?
Якби це прокинувсь я зранку чи вдень
І сталося б чудо для всіх нас дітей:
За школою став би великий басейн,
Де можна купатись хоча б цілий день,
На даху росли б виноград і грушки,
Цукерок висіли б великі мішки,
Комп'ютер у кожному б класі стояв,
А кожний хто хоче – стрибав і співав.

«Веселе містечко» на траві б було
І всім роздавали б квитки у кіно !
М'ячі до вибору б лежали у залі,
А замість канапок – нам чіпси б давали.
Оце так життя... Та це ж справжній рай !

Аж чую: «Вже пізно ! До школи вставай !
Ні з ким не сварися, не крутись, не бийся !
Порядок в поличці своїй наведи,
Свій одяг на місце бери поклади.
Купи молоко, помідори, газети,
Уроки, дивись, не забудь відробити»...
І далі ще пунктів усього зі сто,
Як шкода, що це вже напевно – не сон !

І тут мене знову той жаль розбирає,
Який я нещасний, чи хтось про це знає ?

ПРО НАШІ ШКІЛЬНІ СПРАВИ

- Дороженькі мої ! Сьогодні поговоримо з вами про наше шкільне життя - буття.
- Добре, пані Маріє. Поговоримо !

- Скажіть насамперед, чи любите уроки української мови ?
- Так, так... Дуже любимо ! На тих уроках читаємо, пишемо, розмовляємо... Граємось і співаємо.

- А чи подобаються вам різні свята та культурні заходи, які для вас організуємо ?
- Мені найбільше подобається свято Миколая, бо тоді отримуємо подарунки. Люблю також майстер - класи з писанкарства. Тішимося, коли в нас «Маланочка» з конкурсами. А ще, любимо пластові табори, вогнища та екскурсії в Україну.

- Кожного року їздимо до Ельблонга на Дитячий фестиваль української культури. Думаю, варто поїхати і цього року. Маю цікавий сучасний сценарій. Напевно, вам сподобається... То як ? Поїдемо ?
- Так, пані Маріє ! Поїдемо ! Минулого року ми повернулися задоволені, поїдемо і тепер. Тільки мусимо старанно попрацювати на репетиціях, бо рівень фестивалю дуже високий... Добре було б мати також нові костюми.

- Ще одна справа... Ліцеї з українською мовою в Гурові Ілавецькому, Білому Борі, Лігниці та Перемишлі запрошують на Дні відкритих дверей. Їдемо ?
- Так, гарне запрошення. Дехто з нас хоче навчатися в цих ліцеях. Варто подивитися на школи та взяти участь у шкільних святах.

- Дякую вам за гарну бесіду про наші шкільні справи...
- Добре, що ми знайшли спільну мову.

Наталія Шелест

Фестивалю – 50 !

На фестиваль дитячий,
Який щорік в **Ельблонзі**
Ми цілий рік чекали і рахували дні,
Бо він завжди цікавий, веселий, розмаїтий
Із наших свят великих – найкращий він мені.

Бо українські діти з усіх кінців тут їдуть,
Як ті малі пташата, злітаються сюди.
Той – з казкою, той – з віршем, той – з кабаре чи танцем,
А що пісень ! – без ліку,
Як чистої води !

Ну що ж, він вже не юний,
Він зрілий і статечний
І радісно вітає дорослих і малят.
Він друзів тут збирає на свято українське,
Єднає всі таланти, йому вже – 50 !

Ну як же нам без нього ?
Без нього нам не можна !
Він учить шанувати і мову, і пісні !
Хай **Ельблонг** наших внуків й наступні покоління
Ще многі, многі літа збирає тут в ці дні.

10 квітня 2016 р.

БУТИ СТУДЕНТОМ...

студент	– student	
бути студентом...	– studentem być...	
студентське життя	– życie studenckie	
академія	– akademia	
університет	– uniwersytet	
навчатися в університеті	– studiować na uniwersytecie	
ректор	– rektor	
професор	– profesor	<i>Українська філологія у Польщі ?</i>
викладач	– wykładowca	
лекція	– wykład	<i>Так, в університетах у Варшаві,</i>
аудиторія	– sala wykładowa	<i>Кракові, Любліні,...</i>
кафедра	– katedra	
керівник кафедри	– kierownik katedry	
факультет	– wydział	
декан факультету	– dziekan wydziału	
іспит	– egzamin	
складати іспити	– zdawać egzaminy	
магістерська робота	– praca magisterska	
захист магістерської роботи	– obrona pracy magisterskiej	
магістр	– magister	
бібліотека	– biblioteka	

- Я знаю тебе багато років...Тому запитаю. Яку ти хочеш мати професію ?
- Так, думаю про це. Але насамперед хочу стати студенткою.

- ОК Ксеню, а який університет цікавить тебе найбільше ?
- Хочу навчатися в Києві, у славній «Могилянці».

- Гарна назва. Що вона означає ?
- «Могилянка» – це Києво - Могилянська академія.
Колись навчався там наш філософ – Григорій Сковорода.

- Мене найбільше цікавить математика. А тебе ?
- Мене цікавлять іноземні мови. Англійська, італійська...
А також рідна мова – українська.

КАНІКУЛИ

канікули	– wakacje
дозвілля	– czas wolny
на дозвіллі	– w wolnym czasie
активність	– aktywność
цікаво проводити час	– ciekawie spędzać czas
ходити в гості	– chodzić w gości
зустрічатися з друзями	– spotykać się z przyjaciółmi
місце зустрічі	– miejsce spotkania
церква	– cerkiew
екскурсія	– wycieczka
клуб	– klub
концерт	– koncert
пікнік	– piknik
подорож	– podróż
прогулянка	– spacer
ресторан	– restauracja
пляж	– plaża
табір	– obóz
фестиваль	– festiwal
хобі	– hobby
малювання	– malowanie
музика	– muzyka
спів	– śpiew
спорт	– sport
танець	– taniec
театр	– teatr
фільм	– film
цікава книжка	– ciekawa książka
шахи	– szachy
шашки	– warcaby

Де і як відпочиваємо ?

На Івана, на Купала

Лемківська ватра

Фестивалі

Рейди

Пластові табори

Сарепта

Екскурсії на Україну

Екскурсії по Європі / світі

Відпочинок на березі моря

Сонце, пляж, курорти...

Плаваємо, загоряємо...

- Івасику, що ти любиш робити під час канікул ?
- Я дуже люблю подорожувати. Хочу побачити всю Україну.

- Ще хочу запитати... Чи граєш у шахи ?
- Так. Може зіграємо ? Можемо зустрітися у мене вдома. Запрошую. Прийди у суботу !

ПРОФЕСІЯ

професія	– zawód	
Яка у вас професія / Хто ви за фахом ?	– Jaki ma Pan zawód ?	
актор	– aktor	
аптекарь	– aptekarz	
архітектор	– architekt	
банкiр	– bankier	
бібліотекарь	– bibliotekarz	
водій	– kierowca	
вчитель	– nauczyciel	
журналіст	– dziennikarz	
інформатик	– informatyk	
кравець	– krawiec	
листоноша	– listonosz	
лікарь	– lekarz	
музикант	– muzyk	
перукарь	– fryzjer	
пілот	– pilot	
пожежник	– strażak	
політик	– polityk	
поліцейський	– policjant	
режисер	– reżyser	<i>Думаєш про свій фах ? Ось для тебе:</i>
співак	– śpiewak; piosenkarz	
столяр	– stolarz	<i>Словник ділової людини</i>
фермер	– rolnik	<i>Незвичайні професії</i>

- Моя мама вчителька, а тато – журналіст. Аню, яка професія у твоїх батьків ?
- Мої батьки лікарі. Мама – стоматолог, а тато – хірург.
- Чудово ! Власне шукаю доброго стоматолога...
- Ось номер телефону моєї мами. Зайди до неї в кабінет.

Чи це назви професій ?

- науковець, поет, письменник, священник -

ПРАЦЯ

праця / робота	– praca
працівник	– pracownik
працювати	– pracować
шукати роботу	– szukać pracy
знаходити роботу	– znajdować pracę
іти на роботу	– iść do pracy
посада	– posada
штат	– etat
директор	– dyrektor
керівник	– kierownik
персонал	– personel
професійний успіх	– sukces zawodowy
зарплата	– pensja
заробіток	– zarobek
відрядження	– delegacja
бути у відрядженні	– być w delegacji
хвороба працівника	– choroba pracownika
бути на лікарняному	– być na zwolnieniu lekarskim
відпустка	– urlop
вихідні	– dni wolne od pracy

Приказка:

Яка охота, така робота.

- Мій старший брат Богдан знайшов гарну роботу... Він архітектор і тепер буде працювати у великій фірмі.
- Вітаю. Мабуть, у нього буде тепер висока зарплата. Чи так ?
- Так. Директор сказав, що тепер будуть робити проєкт великого торговельного центру. Тому – зарплата може бути високою.
- Мабуть, він часто їздитиме у відрядження...
- Думаю, що так. Робота передбачає налагодження контактів із зарубіжними партнерами.
- Передавай братові щирі вітання від мене. Дуже тішуся з його професійного успіху.

СПОРТ

спорт	– sport		
займатися спортом	– uprawiać sport		
спортсмен	– sportowiec		
тренер	– trener		
тренінг	– trening		
клуб	– klub sportowy		
змагання	– zawody		
перемога	– zwycięstwo		
золота медаль	– złoty medal		
чемпіон	– mistrz		
чемпіонат Європи	– mistrzostwa Europy		
олімпіада	– olimpiada		
поразка	– porażka		<u>Чемпіонат Європи</u>
вид спорту	– dyscyplina sportowa		<u>з футболу:</u>
футбол	– piłka nożna		
баскетбол	– koszykówka		<i>Євро 2012</i>
волейбол	– siatkówka		<i>Україна / Польща</i>
гандбол	– piłka ręczna		
ковзанярство	– łyżwiarstwo		
лижний спорт	– narciarstwo		
вітрильний спорт	– żeglarsstwo		
гімнастика	– gimnastyka		
стрибок в довжину	– skok w dal		
теніс	– tenis		
плавання	– pływanie		
біг	– bieg		
збірна України з футболу	– piłkarska reprezentacja Ukrainy		
м'яч	– piłka		
матч	– mecz	ворота	– bramka
футболіст	– piłkarz	воротар	– bramkarz
команда	– drużyna		
капітан команди	– kapitan drużyny		

- Андрію, чи любиш ти займатися спортом ?
- Так, спорт – це моє хобі. Найбільше мене цікавить футбол.
Люблю ходити на матчі, а також я член команди нашого клубу.

ЗЕМЛЯ

Земля	– Ziemia	
світ	– świat	
сторони світу	– strony świata	
північ	– północ	
південь	– południe	
схід	– wschód	
захід	– zachód	
континент	– kontynent	
цивілізація	– cywilizacja	
людина	– człowiek	
люди	– ludzie	
рослини та тварини	– rośliny i zwierzęta	
сонце	– słońce	
місяць	– księżyc	
хмари	– chmury	
повітря	– powietrze	
кисень	– tlen	
клімат	– klimat	
погода	– pogoda	
вода	– woda	
джерело	– źródło	
ріка	– rzeka	
озеро	– jezioro	
море	– morze	
океан	– ocean	
острів	– wyspa	
півострів	– półwysep	
долина	– dolina	
ліс	– las	
гори	– góry	
пустиня	– pustynia	<i><u>Книги для допитливих:</u></i>
катаклізми	– kataklizmy	
землетрус	– trzęsienie ziemi	<i>Карти</i>
повінь	– powódź	<i>Як усе пов'язано. Атлас світу</i>
пожежа	– pożar	
пандемія	– pandemia	<i>Під водою. Під землею</i>
голод	– klęska głodu	<i>Encyclopedia Britannica</i>

РОСЛИННІСТЬ

рослинність	– roślinność
рослини	– rośliny
трава	– trawa
бур'ян	– chwast
дерево	– drzewo
береза	– brzoza
верба	– wierzba
дуб	– dąb
каштан	– kasztan
клен	– klon
липа	– lipa
смерека	– świerk
сосна	– sosna
кущ	– krzew
бузок	– bez
червона калина	– czerwona kalina
квіти	– kwiaty
барвінок	– barwinek
волошка	– chaber
мальва	– malwa
незабудка	– niezapominajka
підсніжник	– przebiśnieg
троянда	– róża
ромашка	– rumianek
тюльпан	– tulipan
чорнобривці	– aksamitka

[Заглянь інтернетово тут:](#)

Червона книга України.

Рослинний світ

- Бабусю, як треба розуміти вислів: *Без верби й калини нема України ?*
- В Україні часто можна натрапити на вербу й калину. Верба любить рости біля ставка, над річкою чи в полі... Верба – це символ весни та життя. А плакуча верба – це символ журби. Червона калина символізує Україну, любов до рідної землі, мужність народу, пам'ять та вірність. Українці садять калину біля хати, біля церкви, у садку, при могилі... Правду кажуть у народі !

ГОРОДИНА

город	– ogród	
городини / овочі	– warzywa	
Що росте в нашому городі ? – Co rośnie w naszym ogrodzie ?		
буряк	– burak	
гарбуз	– dynia	
горох	– groch	
кавун	– arbuz	
капуста	– kapusta	
картопля	– ziemniaki	
квасоля	– fasola	
кріп	– koper	
кукурудза	– kukurydza	
морква	– marchew	
огірок	– ogórek	
перець	– papryka	
петрушка	– pietruszka	
помідор	– pomidor	
пор	– por	
редиска	– rzodkiewka	
салат	– sałata	
селера	– seler	
соняшник	– słonecznik	<i><u>Книжка з вітамінами:</u></i>
цвітна капуста	– kalafior	
цибуля	– cebula	<i>Jeść zdrowiej. Warzywa i owoce</i>
часник	– czosnek	

- Знаємо, що кожна добра господиня хоче мати свій город, де ростуть морква, капуста, буряки...
- Це правда. Люди на селі дуже дбають про свою городину.

- Маю для тебе цікаву загадку. Подумай і скажи, що це:
*Сидить баба, одягнулась, в сто сорочок загорнулась.
Ціле літо достигає, до нас в борщик поспішає.*
- Хвилиночка, подумаю... Мабуть, це капуста. Чи так ?

- Браво ! Молодець !
- Я дуже люблю загадки...

ФРУКТИ

наші фрукти	– owoce krajowe
виноград	– winogrona
вишня	– wiśnia
грушка	– gruszka
полуниця	– truskawka
сливка	– śliwka
суниця	– poziomka
черешня	– czereśnia
яблуко	– jabłko
цитрусові фрукти	– owoce cytrusowe
апельсин	– pomarańcza
грейпфрут	– grejpfrut
лимон	– cytryna
мандарин	– mandarynka
помело	– pomelo
інші	– inne
авокадо	– awokado
ананас	– ananas
банан	– banan
ківі	– kiwi

Узвар

На 1 склянку меду – по 100 г сушених груш, яблук, вишень, слив, 50 г родзинок і 1 літр води.

- Чи наша Ксеня, знавець кулінарних смаків, любить фрукти ?
- Так, дуже люблю, бо вони смачні і мають вітаміни.

- А які фрукти любиш найбільше ?
- Мої улюблені фрукти – це черешні. Влітку хочеться їх їсти щоденно. А ще, дуже люблю виноград та сливки.

- Я також люблю фрукти. А найбільше – полуниці.
- Так, полуниці – super hit літнього сезону !

ГРИБИ

гриби	– grzyby
їстівні гриби	– grzyby jadalne
боровик	– borowik
маслюк	– maślak
рижик	– rydz
лисичка	– kurka
опеньок	– opieniek
печериця	– pieczarka
отруйний гриб	– grzyb trujący
мухомор	– muchomor

Для тих, хто ходить по гриби:

Atlas grzybów

- Чи знаєш, яке хобі має мій дідусь Остап ?
- Хвилиночка... Може бджільництво ?

- Він колись мав і вулики, і бджоли. Тепер любить багато ходити. Хоче бути активним. Став він ентузіастом «тихого полювання».
- Кажі скоренько, чим тепер захоплюється твій дідусь ?

- Мій дідусь полубив грибництво. Коли на природі гарно, коли тепло після дощу, він іде по гриби. Бере свій кошик та йде до лісу. А на грибах він розуміється дуже добре.
- Чи вдається йому вертатись додому з повним кошиком ?

- Звичайно. Він вміє знайти боровики, маслюки, рижики... А що я роблю ? Ясна справа – збираю опеньки !
- Дуже добре ! Напевно бабуся тішиться, коли вам у лісі щастить. Чи не так ?

- Так. Завершенням нашої грибною виправи є смачна грибна вечеря. Святкуємо успіх. Пізніше, деякі гриби сушимо, щоб мати на Свят-вечір. А ще – боровики, маслюки, рижики та опеньки – маринуємо. Банки з нашими грибочками заносимо до бабусиною комори. Щоб на зиму були.
- Дуже гарно, що розумієтеся добре на грибах. Я тільки знаю, як виглядають печериці та мухомори...

ТВАРИНИ: ССАВЦІ – ПТАХИ – РИБИ – КОМАХИ

тварина	– zwierzę
ссавці	– ssaki
білка	– wiewiórka
ведмідь	– niedźwiedź
вовк	– wilk
заєць	– zając
зубр	– żubr
їжак	– jeż
лис	– lis
олень	– jelen
птахи	– ptaki
голуб	– gołąb
горобець	– wróbel
жайворонок	– skowronek
журавель	– żuraw
зозуля	– kukułka
ластівка	– jaskółka
лебідь	– łabędź
лелека	– bocian
орел	– orzeł
сова	– sowa
соловей	– słowik
сорока	– sroka
риби	– ryby
короп	– karp
оселедець	– śledź
щука	– szczupak
комахи	– owady
бджола	– pszczoła
комар	– komar
метелик	– motyl
мурашка	– mrówka
муха	– mucha
оса	– osa
павук	– pająk
сонечко	– biedronka

Про що вона розповідає ? Заглянь !

Червона книга України.

Тваринний світ

КОНТИНЕНТИ

Європа	– Europa	
Азія	– Azja	
Північна Америка	– Ameryka Północna	
Південна Америка	– Ameryka Południowa	
Африка	– Afryka	
Австралія	– Australia	<u>Що варто купити в Україні ?</u>
Антарктида	– Antarktyda	Глобус (з назвами в українській мові)

- Івасику, які континенти подобаються тобі найбільше ?
- Найбільше мене цікавить Європа. Бо ми – європейці. В Європі маємо гарні країни, цікаві місця... Європа має свою історію та багату культуру. Варто її пізнавати...
- А що ти думаєш про інші континенти ?
- Думаю, якщо у нас є час і фінансова можливість – треба їх відвідати. Варто побачити весь світ... На кожному континенті своя цікава цивілізація. Сідаємо в літак і летимо ! Сподіваюсь, що буде у нас нагода відвідати не тільки Європу, але й Азію, Америку, Африку та Австралію...
- Бачу, у тебе душа мандрівника... Дуже гарно ! Як то кажуть: *Море по коліна – гори перейду !*
- Можна так сказати...
- Звідки в тебе така любов до подорожування ?
- Мій старший брат Богдан багато подорожує. Розповідав цікаві історії. Казав також, що як трохи підросту – забере мене в далекі світові мандри.
- А на який континент ?
- Ще не знаю. Богдан казав, що це має бути несподіванка.
- Як повернешся, розкажеш, як було.
- Зателефоную тобі і зустрінемося. Буде про що розповідати.

ДЕРЖАВИ ЄВРОПИ

Австрія	– Austria австрієць, австрійка, австрійці
Бельгія	– Belgia бельгієць, бельгійка, бельгійці
Білорусь	– Białoruś білорус, білоруска, білоруси
Болгарія	– Bułgaria болгарин, болгарка, болгари
Великобританія	– Wielka Brytania	британець, британка, британці
Греція	– Grecja грек, грекиня, греки
Данія	– Dania данець, данка, данці
Естонія	– Estonia естонець, естонка, естонці
Ірландія	– Irlandia ірландець, ірландка, ірландці
Іспанія	– Hiszpania іспанець, іспанка, іспанці
Італія	– Włochy італієць, італійка, італійці
Латвія	– Łotwa латвієць, латвійка, латвійці
Литва	– Litwa литовець, литовка, литовці
Молдова	– Mołdawia молдаванин, молдаванка,...
Нідерланди	– Niderlandy нідерландець, нідерландка,...
Німеччина	– Niemcy німець, німкеня, німці
Норвегія	– Norwegia норвежець, норвежка, норвежці
Польща	– Polska поляк, полька, поляки
Португалія	– Portugalia португалець, португалка, ...
Росія	– Rosja росіянин, росіянка, росіяни
Румунія	– Rumunia румун, румунка, румуни
Словаччина	– Słowacja словак, словачка, словаки
Туреччина	– Turcja турок, туркеня, турки
Угорщина	– Węgry угорець, угорка, угорці
Україна	– Ukraina українець, українка, українці
Фінляндія	– Finlandia фін, фінка, фіни
Франція	– Francja француз, французенка, французи
Хорватія	– Chorwacja хорват, хорватка, хорвати
Чехія	– Czechy чех, чешка, чехи
Швейцарія	– Szwajcaria швейцар, швейцарка, швейцари
Швеція	– Szwecja швед, шведка, шведи

- Які європейські держави найближчі твоєму серцю ?
- Найбільше люблю свою Батьківщину – Україну, а також Польщу, бо тут живу. Як бачиш, я патріот.

ДЕРЖАВИ З ІНШИХ КОНТИНЕНТІВ

Австралія	– Australia
Бразилія	– Brazylia
Єгипет	– Egipt
Ізраїль	– Izrael
Індія	– Indie
Канада	– Kanada
Китай	– Chiny
Сполучені Штати Америки (США)	– Stany Zjednoczone Ameryki (USA)
Японія	– Japonia

- Ксеню, чи була ти в США ?
- На жаль, ні. Колись хотіла летіти з мамою до Нью - Йорку, але ми мусіли змінити свої плани. Три роки тому була я у Канаді.
- Які міста у Канаді ти відвідала ?
- Ми мали нагоду побачити такі гарні міста: Едмонтон, Ванкувер, Вікторія, Торонто. Побували ми також в малих містечках, де живуть наші друзі.
Разом з братом ми багато подорожували, відвідали цікаві місця.
Були ми також в горах та купалися в океані.
- Я хочу полетіти колись до Японії...
- Мої колеги були там. Казали, що дуже цікаво: самобутня культура, привітні японці. А я планую поїхати до Італії...
- Можеш летіти з Івасиком та Богданом. Вони планують далеку подорож.
- Добра думка, в компанії веселіше буде... Можемо ще забрати із собою Андрія.
- Бачу, що вся ваша родина любить далекі мандри.
- Так. Андрій весь час говорить про Єгипет, фараонів та єгипетські піраміди. А Богдан – вічно в дорозі...

НЕЗАЛЕЖНА ДЕРЖАВА

держава	– państwo	
незалежна держава	– niezależne państwo	
Батьківщина	– Ojczyzna	
Україна	– Ukraina	
Польща	– Polska	
столиця	– stolica	
суспільство	– społeczeństwo	
населення	– ludność	
територія	– terytorium	
кордон	– granica	
народ	– naród	
нація	– nacja	
національність	– narodowość	
громадянство	– obywatelstwo	
національна символіка	– symbolika narodowa	
прапор	– flaga	
герб	– godło	
гімн	– hymn	
Основний Закон держави	– Ustawa zasadnicza państwa	
Конституція	– Konstytucja	
політика	– polityka	
Глава держави	– Głowa państwa	
уряд	– rząd	
міністерство	– ministerstwo	
парламент	– parlament	
посольство	– ambasada	
президент	– prezydent	
прем'єр	– premier	
міністр	– minister	
депутат	– poseł	<i><u>Що варто мати вдома ?</u></i>
посол	– ambasador	
освіта	– oświata	<i>Карта України</i>
наука	– nauka	<i>Мара Polski</i>
культура	– kultura	<i>Конституція України</i>
економіка	– gospodarka	<i>Конституcja Polski</i>

СУЧАСНА УКРАЇНА

Територія незалежної України	– 603 700 км ²
Населення	– бл. 42 мільйони людей
Адміністративно - територіальний поділ:	Автономна Республіка Крим (Російська анексія Криму – 2014 р.), області, райони, міста, райони в містах, селища і села
Міста	– Київ, Львів, Харків, Одеса, Запоріжжя, Чернівці,...
Столиця України	– Київ (2 960 000 жителів)
Глава держави	– Президент України
Єдиний орган законодавчої влади	– Парламент (Верховна Рада України)
Вищий орган виконавчої влади	– Уряд (Кабінет Міністрів України)
Основний Закон держави	– Конституція
Оборона України	– Збройні Сили України (ЗСУ)
Державна мова	– українська мова
Державний прапор України:	синьо - жовтий прапор
Державний герб України	– Тризуб
Державний гімн України	– «Ще не вмерла Україна»
Грошова одиниця України	– гривня
Релігія	– християнство
Східні Церкви:	Православна церква України Українська греко - католицька церква
Найбільші державні свята:	
Новий рік	– 1 січня
День Української Державності	– 28 липня
День Незалежності	– 24 серпня
Найбільші релігійні свята:	
Різдво Христове	– 7 січня
Великдень	– весняна неділя (дата змінюється)
Найбільша ріка	– Дніпро
Найбільше море	– Чорне море
Гори	– Карпати
Найвища гора в Карпатах	– Говерла (2061 м.)
Корисні копалини	– вугілля, нафта, газ, граніт, сіль,...
Пам'ятки історії та культури	– Софійський собор, Києво - Печерська лавра, Києво - Могилянська академія, Національний університет ім. Тараса Шевченка, Золоті Ворота, Маріїнський палац,

Національна опера України, Собор св. Юра, Національний заповідник «Хортиця», Національний історико - архітектурний заповідник «Кам'янець», ...

Сусідні держави – Польща, Білорусь, Словаччина, Угорщина, Молдова, Румунія, Росія.

24 лютого 2022 р. – Близько 4 - ї години ранку Росія підступно напала на незалежну Україну та почала повномасштабну війну. Почалися ракетні удари по території всієї країни.

Хто тоді у Києві ?

Президент України – Володимир Зеленський
Прем'єр України – Денис Шмигаль
Міністр закордонних справ – Дмитро Кулеба
Мер Києва – Віталій Кличко

Наталія Шелест

Ми – за Україну

Подаймо руку Україні, щоб вистояла у ці дні.
Хай єдність, віра, мужність, сила їй допоможуть в боротьбі.

Спинити мусимо тирана, агресора, убивцю, ката
І не дозволимо забрати наш рідний Київ, всі міста і хати !

За мир, за правду, свою землю, тримаймось разом, як один,
За нашу рідну Україну, за волю й щастя всіх родин !

26 лютого 2022 р., Бартошиці (Польща)

МОЯ БАТЬКІВЩИНА

Батьківщина	– Ojczyzna
моя Батьківщина	– moja Ojczyzna
любов до Батьківщини	– miłość do Ojczyzny
патріотизм	– patriotyzm
патріот	– patriota
рідний край	– kraj ojczysty
історія рідного краю	– historia kraju ojczystego
рідна мова	– język ojczysty
плекати рідну мову	– pielęgnować język ojczysty
традиція	– tradycja
підтримувати традицію	– podtrzymywać tradycję
народні звичаї	– zwyczaje ludowe
культура	– kultura
багата культура	– bogata kultura
культурна подія	– wydarzenie kulturalne
народ	– naród
нація	– nacja
національна тотожність	– tożsamość narodowa

Діма

Батьківщина

Є багато країн на землі,
В них – озера, річки і долини...
Є країни великі й малі,
Та найкраща завжди – Батьківщина.

Є багато квіток запашних,
Кожна квітка красу свою має.
Та гарніші завжди поміж них
Ті, що квітнуть у Рідному Краю.

Є багато пташок голосних,
Любі – милі нам співи пташині,
Та завжди наймилішими з них
Будуть ті, що у Рідній Країні. (...)

Що варто мати ?

Енциклопедія українознавства
Енциклопедія сучасної України
Пластовий довідник
Прапори України та Польщі

ГРОМАДЯНСТВО ТА НАЦІОНАЛЬНІСТЬ

- Чи ми, українці нар. в Польщі, є польськими громадянами ?
- Так. Всі українці – діти, молодь, дорослі, які народилися в Польщі, мають польські документи і тут проживають є повноправними польськими громадянами. Це польські громадяни української національності.
Якщо тебе колись запитають: *Хто ти за національністю ?*
Відповідай сміло: *Я – українець.*
- Українці живуть тепер на території цілої польської держави. Чому так ?
- Розпорошення українців на території польської держави є наслідком виселення наших предків з Рідних Земель, які знаходяться у південно - східній Польщі. Це була злочинна акція «Вісла». Вона відбулась в 1947 році.
- А наша Батьківщина... Де вона ?
- Відповідь на це запитання – справа індивідуальна. Вона залежить від нашого виховання та поглядів. Для кожного українця – патріота, його Батьківщиною є Україна та рідна земля його предків: дідів - прадідів. В наш час, немає значення, в якому польському селі чи місті ти народився. Якщо твої предки – українці, то і ти – українець з Польщі.
Польща – це держава, в якій ти живеш. Тут вчишся, тут працюють твої батьки. Тому польську державу треба шанувати. А Батьківщина у нас одна – Україна. Свою Батьківщину ми любимо, шануємо, пізнаємо та будуємо. За Батьківщиною тужимо.
- Чи ми, польські громадяни, можемо підтримувати свою українську національну тотожність ?
- Так. Хоча живемо далеко поза межами своєї Батьківщини, маємо право вчитися в Польщі своєї рідної мови, можемо пізнавати літературу, історію, традицію та культуру свого народу. Але не завжди так було...
Живучи в Польщі, стараємось бути добрими польськими громадянами, а водночас щирими патріотами своєї України.

УКРАЇНЦІ У ПОЛЬЩІ

- Наша українська громада в Польщі досить велика. Скільки нас є ? Де живемо ? Чим займаємося ? Що знаєш про громадян України, які тепер проживають у Польщі ?
- Що ти знаєш про акцію «Вісла» ?
- Якою є релігійна приналежність українців у Польщі ? Як ми святкуємо ?
- Які маємо організації, фундації, товариства ?
- Що обов'язково треба знати про наше українське шкільництво ?
- Чи наші студенти мають можливість вивчати українську мову в польських університетах ?
- Які маємо хори, музичні та танцювальні ансамблі ?
- Що ти знаєш про українські концерти, фестивалі, спектаклі та інші культурні заходи, які відбуваються в Польщі ?
- Як виглядає у нас українська видавнича справа ?
- Чи в польському радіо і телебаченні маємо україномовні програми ?
- Чи маємо в Польщі українські місця національної пам'яті ?
- Що ти знаєш про Народний Дім у Перемишлі ?
- Як живеться українцям в твоєму селі чи місті ?
- Якою є твоя активність в українській громаді ? Чи береш участь в культурних заходах та святах ?

СЕЛО

село	– wieś		
селянин	– mieszkaniec wsi		
господарство	– gospodarstwo		
господар	– gospodarz		
хлібороб / фермер	– rolnik		
хата	– chata		
дім	– dom		
подвір'я	– podwórze		
город	– ogród		
сад	– sad		
ліс	– las		
лука	– łąka		
поле	– pole		
польові роботи	– praca w polu		
оранка	– orka		
сівба	– zasiew		
сіножать	– sianokosy		
жнива	– żniwa		
копання картоплі	– wykopki		
тварини	– zwierzęta		
кінь	– koń	лоша	– źrebię
корова	– krowa	теля	– cielę
вівця	– owca	ягня	– jagnię
коза	– koza		
свиня	– świnia		
собака / пес	– pies		
кіт	– kot		
курка	– kura		
качка	– kaczka		
гуска	– gęś		
індик	– indyk		

Яких друзів варто мати на селі ?

*Котик, песик, кінь та добрий сусід.
Можже ще хтось ?*

- Богдане, чи ти любиш відпочивати на селі ?
- Так, дуже люблю. Чисте повітря, гарна природа. Можна також допомагати селянам у полі.

«СЕЛА НАШІ СЕЛА»

Бандрів
Білянка
Бірча
Бортне
Брусно Старе
Вербиця
Верхрата
Ветлин
Гладишів
Голя
Гребенне
Грушовичі
Дубичі Церковні
Ждиня
Журавці
Завадка Морохівська
Заліська Воля
Зиндранова
Кальників
Козлики
Команьча
Корні
Куляшне
Лази
Лопінка
Лосє
Ляшки
Млини
Мокре
Новиця
Павлокома
Пикуличі
Пискоровичі
Посада Риботицька
Смерек
Старий Люблинець

Jakie jest polskie brzmienie nazw wymienionych tu wsi ?

Pokaż na mapie Polski:

Лемківщина (Łemkowszczyzna)
Бойківщина (Bojkowszczyzna)
Надсяння (Nadsanie)
Холмщина (Chełmszczyzna)
Підляшшя (Podlasie)

*Gdzie mieszkali / mieszkają Ukraińcy ?
Podaj po 2 - 3 przykłady:*

Лемківщина: Ждиня, Новиця, Білянка
Бойківщина: Смерек, Творильне,
Надсяння:
Холмщина:
Підляшшя:

Ступосяни
Творильне
Ульгівок
Улюч
Хотинець
Черемха
Чорна
Шляхтова
Явірник Руський

МІСТО

місто	– miasto	
мер міста	– burmistrz miasta	
мешканець міста	– mieszkaniec miasta	
важливі місця в місті	– ważne miejsca w mieście	
Міська Ратуша	– Ratusz / Urząd Miasta	
житлові будинки	– budynki mieszkalne	
церква	– cerkiew	
костел	– kościół	
університет	– uniwersytet	
школа	– szkoła	
дитячий садочок	– przedszkole	
бібліотека	– biblioteka	
банк	– bank	
пошта	– poczta	
лікарня	– szpital	
аптека	– apteka	
готель	– hotel	
ресторан	– restauracja	
кінотеатр	– kino	
театр	– teatr	
міський осередок культури	– miejski ośrodek kultury	
архітектурні пам'ятки	– zabytki	
пам'ятник	– pomnik	
крамниця	– sklep	
маркет	– market	
торговельний центр	– centrum handlowe	
парк	– park	
цвинтар	– cmentarz	
ходимо, їздимо...	– chodzimy, jeździmy...	
транспорт	– transport	
дорога	– droga	
вулиця	– ulica	
перехрестя	– skrzyżowanie	<i><u>Книжка для тебе й колег:</u></i>
тротуар	– chodnik	
міст	– most	<i>П'єр і місто лабіринтів</i>
світлофор	– sygnalizacja świetlna	
дорожні знаки	– znaki drogowe	

МІСТА В ПОЛЬЩІ

Polska / Польща:

Warszawa	– Варшава (<i>stolica Polski</i>)
Bartoszyce	– Бартошиці
Biały Bór	– Білий Бір
Białystok	– Білосток
Bielsk Podlaski	– Більськ Підляський
Bytów	– Битів
Chelm	– Холм
Dobre Miasto	– Добре Місто
Elbląg	– Ельблонг
Gdańsk	– Гданськ
Giżycko	– Гіжицько
Gorlice	– Горлиці
Górowo Iławeckie	– Гурово Ілавецьке
Jarosław	– Ярослав
Kętrzyn	– Кентшин
Koszalin	– Кошалін
Kraków	– Краків
Krynica	– Криниця
Legnica	– Лігниця
Lublin	– Люблін <u>Заглянь до Інтернету (Вікіпедія)</u>
Olsztyn	– Ольштин <u>Прочитай про історію</u>
Poznań	– Познань <u>таких міст:</u>
Przemyśl	– Перемишль <u>Ярослав, Сянік, Холм, Перемишль</u>
Sanok	– Сянік
Sopot	– Сопот
Szczecin	– Щецін
Wałcz	– Валч
Węgorzewo	– Венгожево
Wrocław	– Вроцлав

- Татку, я зробив невеликий список – міста та містечка в Польщі. Чи у всіх відбувається навчання української мови ?
- Насамперед запитай свою вчительку... Твоя пані всюди була, все знає. А ми порозмовляємо про це пізніше. Добре ?

МІСТА В УКРАЇНІ

Україна / Ukraina:

Київ – Kijów (*stolica Ukrainy*)

Дрогобич – Drohobycz

Дубно – Dubno

Житомир – Żytomierz

Запоріжжя – Zaporóże

Канів – Kaniów

Коломия – Kołomyja

Луцьк – Łuck

Львів – Lwów

Одеса – Odessa

Полтава – Połtawa

Рівне – Równe

Тернопіль – Tarnopol

Трускавець – Truskawiec

Харків – Charków

Черкаси – Czerkasy

Чернівці – Czerniowce

Чернігів – Czernihów

Прочитаймо:

Таємниці Львівських Левів

- Увага, увага ! Пані Марія нагадує, що маємо гарно навчатися і розмовляти українською. Найкращих з нас чекає нагорода ! Ми отримали запрошення з Києва ! Цього року – 2019, в липні, можемо стати учасниками Міжнародної Школи Україністики. Ну, і що скажете ?
- Чи це означає, що під час канікул маємо сидіти, читати і писати ? Не знаю, чи це мені сподобається...
- Сподобається !!! Так, будемо трохи слухати, викладачами будуть професори, але на нас чекає також гарна пригода ! Отже, разом зі студентами і школярами з Європи будемо багато подорожувати ! Побачимо цікаві міста: Київ, Канів, Запоріжжя (і Запорізьку Січ), Одесу, Коломию та Чернівці.
- Суперво ! Надіюсь, що пані Марія не забуде про мене...

ТРАНСПОРТ

транспорт	– transport	
машина	– samochód	
мотоцикл	– motocykl	
велосипед	– rower	
автобус	– autobus	
трамвай	– tramwaj	
тролейбус	– trolejbus	
метро	– metro	
поїзд	– pociąg	
літак	– samolot	
корабель	– statek	
зупинка	– przystanek	
вокзал	– dworzec	<i><u>Варто ним часто їздити:</u></i>
порт	– port	
аеропорт	– lotnisko	<i>Твій велосипед ! Так, так...</i>
пасажир	– pasażer	

- Івасику, мушу тобі сказати, що я дуже люблю літати літаками. Добре почуваюся також в аеропорту. Там можна побачити цілий світ, людей з різних країн та всіх континентів.
- Так, це правда. Я також люблю літати...

- Мій вуйко, який живе у Мюнхені є пілотом пасажирського літака. Дзвонить до мене часом і розповідає цікаві історії.
- Чудово !

- Я живу активно – їжджу, бігаю, стрибаю... Але найбільше мені подобається велосипед. Це мій вірний друг !
- А я дуже люблю їздити з татом мотоциклом. Файна справа ! Сусіди кажуть про нас: *Наші українські байкери.* Ми не тільки їздимо разом з друзями – мотоциклістами, але й підтримуємо різні культурні заходи, помагаємо дітям.

ТУРИЗМ

туризм	– turystyka
турист	– turysta
подорож	– podróż
закордонна подорож	– podróż zagraniczna
квиток	– bilet
паспорт	– paszport
карта	– mapa
екскурсія	– wycieczka
екскурсовод	– przewodnik
мандрівка	– wędrówka
рейд	– rajd
вогнище	– ognisko
багаж	– bagaż
валіза	– walizka
наплічник	– plecak
торба	– torba
гаманець	– portfel
пляж	– plaża
загоряти на сонці	– opalać się

Цікаві книги для тих, хто подорожує:

Dalej w drogę

*(Łatwe i tanie podróżowanie
po Europie i okolicach)*

Україна. Путівник

- Вітаємо в Україні. Ви звідки ?
- Ми з Польщі. Але за походженням ми українці.

- Чудово ! Ви вперше у нас ?
- Ні, ми вже були кілька разів у Дубні та інших містах...

- Гарно розмовляєте українською. Де навчилися ?
- Рідної мови вчимося в школі, вчать нас також батьки.

- Які ваші туристичні плани ?
- Ми вже провели три дні у Львові, а хочемо ще побачити Шевченків край, Козацький край та Київ. Хочемо також поїхати на Гуцульщину і там відпочити на природі.

- Плани гарні, тільки канікули короткі...
- Усе буде добре ! Будемо подорожувати поїздами та літаками. Нашим опікуном і екскурсоводом буде Богдан.

КОЛЬОРИ

білий	– biały
червоний	– czerwony
синій	– niebieski
жовтий	– żółty

біло - червоний
синьо - жовтий

блакитний	– błękitny
зелений	– zielony
золотий	– złoty
коричневий	– brązowy
помаранчевий	– pomarańczowy
рожевий	– różowy
срібний	– srebrny
фіолетовий	– fioletowy
чорний	– czarny

Напевно маєш у себе вдома:

кольорові олівці,

акварелі, фломастри

- Маю до тебе чотири запитання про кольори.
Можна ?
- Добре, запитуй ! Буду кольорово відповідати...
- Перше моє запитання: Якого кольору польський прапор ?
- Польський прапор біло-червоний.
- А якого кольору український прапор ?
- Український прапор синьо-жовтий ?
- Яку назву отримала революція на Київському майдані у 2004 році ?
- Це була Помаранчева революція.
- Що ти знаєш про українські чорноземи ?
- Чорнозем – це чорна, родюча земля. Феномен природи.
Чорноземи називають «чорним» золотом України.

ПОГОДА

погода	– pogoda
гарна погода	– ładna pogoda
погана погода	– zła pogoda
клімат	– klimat
повітря	– powietrze
свіже повітря	– świeże powietrze
температура	– temperatura
висока температура	– wysoka temperatura
низька температура	– niska temperatura
Яка погода ?	– Jaka jest pogoda ?
тепло	– ciepło
спека	– upał
холодно	– zimno
мороз	– mróz
буря	– burza
град	– grad
вітер	– wiatr
сніг	– śnieg
дощ	– deszcz
віє вітер	– wieje wiatr
іде сніг	– pada śnieg
іде дощ	– pada deszcz
туман	– mgła
хмариться	– chmurzy się
світить сонце	– świeci słońce
веселка	– tęcza
небо	– niebo
небо безхмарне	– bezchmurne niebo
небо захмарене	– zachmurzone niebo
прогноз погоди	– prognoza pogody

Брати парасольку чи ні ?

Дивись прогноз погоди !

- Яка погода подобається тобі найбільше ?
- Я люблю гарну погоду, коли світить сонце і віє легенький вітерець. Не люблю спеки. А ще дуже тішуся, коли надворі сніг і мороз. Тоді приємно – здорове, свіже повітря...
- А я дуже люблю дивитися на веселку. Така краса !

ПОРИ РОКУ

весна	– wiosna
літо	– lato
осінь	– jesień
зима	– zima

НАЗВИ МІСЯЦІВ

I січень	– styczeń
II лютий	– luty
III березень	– marzec
IV квітень	– kwiecień
V травень	– maj
VI червень	– czerwiec
VII липень	– lipiec
VIII серпень	– sierpień
IX вересень	– wrzesień
X жовтень	– październik
XI листопад	– listopad
XII грудень	– grudzień

ДНІ ТИЖНЯ

понеділок	– poniedziałek
вівторок	– wtorek
середа	– środa
четвер	– czwartek
п'ятниця	– piątek
субота	– sobota
неділя	– niedziela

Книжки для тих, хто любить природу:

Чотири пори року

Рік у лісі

- Скажи, будь ласка, які твої улюблені пори року ?
- Мені найбільше подобаються весна і літо.

- А які твої улюблені місяці ?
- Дуже люблю травень, бо тоді оживає природа, а також липень і серпень, бо тоді маємо канікули.

ДОБА

ранок	– ranek
день	– dzień
вечір	– wieczór
ніч	– noc

ЧАС

минулий	був , була, було	– był, była, było
теперішній	є	– jest
майбутній	буде	– będzie

вчора	– wczoraj	тепер	– teraz	ніколи	– nigdy
сьогодні	– dzisiaj	часто	– często	колись	– kiedyś
завтра	– jutro	завжди	– zawsze	пізніше	– później

- Івасику, допоможи моїй сестричці Олі зробити домашнє завдання.
- Добре, нехай покаже свої запитання...
О, тільки чотири ! Нехай питає. Будемо відповідати.
- Насамперед таке запитання: Що ти робиш вранці ?
- Вранці я прокидаюся, чищу зуби, вмиваюся і снідаю.
- Що ти робиш вдень ?
- Вдень я вчуся у школі. Пізніше я обідаю та йду на прогулянку зі своїм песиком. Коли вже вдома – роблю домашнє завдання.
- Що ти робиш увечері ?
- Увечері я відпочиваю, вечеряю з родиною, приймаю душ і лягаю спати. Іноді перед сном граю на гітарі...
- А уночі мабуть тільки спиш... Чи так ?
- Так, уночі я тільки сплю. Часом мені сняться гарні сни...

ОДИНИЦІ ДОВЖИНИ, МАСИ, ЧАСУ, ПЛОЩІ

Одиниці довжини

міліметр	– milimetr
сантиметр	– centymetr
метр	– metr

Довжина нашого стола виносить 2 метри.

кілометр	– kilometr
----------	------------

Одиниці маси / вага

грам	– gram
кілограм	– kilogram
тонна	– tona

Цей слон важить 1 тонну.

Одиниці часу

секунда	– sekunda
хвилина	– minuta
година	– godzina

1 година – це 60 хвилин.

доба	– doba
тиждень	– tydzień
місяць	– miesiąc
рік	– rok
століття	– stulecie / wiek

Одиниці площі

квадратний метр	– metr kwadratowy
гектар	– hektar

Мій дідусь має 5 гектарів поля.

квадратний кілометр	– kilometr kwadratowy
---------------------	-----------------------

СКІЛЬКИ ?

КОТРИЙ ?

КОТРА ?

0	нуль	нульовий	нульова
1	один	перший	перша
2	два	другий	друга
3	три	третій	третя
4	чотири	четвертий	четверта
5	п'ять	п'ятий	п'ята
6	шість	шостий	шоста
7	сім	сьомий	сьома
8	вісім	восьмий	восьма
9	дев'ять	дев'ятий	дев'ята
10	десять	десятий	десята
11	одинадцять	одинадцятий	одинадцята
12	дванадцять	дванадцятий	дванадцята
13	тринадцять	тринадцятий	тринадцята
14	чотирнадцять	чотирнадцятий	чотирнадцята
15	п'ятнадцять	п'ятнадцятий	п'ятнадцята
16	шістнадцять	шістнадцятий	шістнадцята
17	сімнадцять	сімнадцятий	сімнадцята
18	вісімнадцять	вісімнадцятий	вісімнадцята
19	дев'ятнадцять	дев'ятнадцятий	дев'ятнадцята
20	двадцять	двадцятий	двадцята
30	тридцять	тридцятий	тридцята
40	сорок	сороковий	сорокова
50	п'ятдесят	п'ятдесятий	п'ятдесята
60	шістдесят	шістдесятий	шістдесята
70	сімдесят	сімдесятий	сімдесята
80	вісімдесят	вісімдесятий	вісімдесята
90	дев'яносто	дев'яностий	дев'яноста
100	сто	сотий	сота

Навчися гарно рахувати !

КОТРА ГОДИНА ?

7:00

сьома година ранку / сьома

10:30

десята тридцять / пів на одинадцятку

11:40

одинадцята сорок / за двадцять дванадцята

12:00

дванадцята година / полудень

13:15

тринадцята п'ятнадцять / чверть на другу

15:00

п'ятнадцята година / третя година дня

17:25

сімнадцята двадцять п'ять / двадцять п'ять на шосту

18:45

вісімнадцята сорок п'ять / за чверть сьома

21:00

двадцять перша година / дев'ята година вечора

24:00

двадцять четверта година / дванадцята година ночі / північ

- Скажіть, будь ласка, котра година ?
- Восьма десять. Але мій годинник трохи поспішає...
- Дякую сердечно.
- Прошу. О, тут на стіні Міської Ратуші також є годинник.

ГОТЕЛЬ

готель	– hotel	
тризірковий готель	– hotel trzygwiazdkowy	
бронювання	– rezerwacja	
номер в готелі	– pokój hotelowy	
одномісний номер	– pokój jednoosobowy	
двомісний номер	– pokój dwuosobowy	
апартамент	– apartament	
готельна доба	– doba hotelowa	
гість готелю	– gość hotelowy	
поселитися в готелі	– zamieszkać w hotelu	
ночувати в готелі	– nocować w hotelu	
звільнити номер	– zwolnić pokój	
рецепція	– recepcja	
портсьє	– recepcjonista	
покоївка	– pokojówka	
зміна рушників	– zmiana ręczników	
прибирання номерів	– sprzątanie pokoi	
місця для відпочинку	– miejsca dla relaksu	
бар	– bar	
кафе	– kawiarnia	<i><u>Яким способом можна знайти гарний готель ?</u></i>
ресторан	– restauracja	
тренажерний зал	– siłownia	
платити за готель	– płacić za hotel	<i>Чи через Інтернет ?</i>
платити готівкою	– płacić gotówką	
платити кредитною картою	– płacić kartą kredytową	
комфорт	– komfort	
кімната була зручна	– pokój był wygodny	

- Богдане, ти багато подорожуєш світом, напевно часто буваєш в готелях. Чи не так ?
- Так, так... Готелі – це мій другий дім.

- Справа така: Я влітку планую поїхати до Києва і хочу зупинитися в якомусь гарному готелі. Який готель вибрати?
- Напевно, якийсь тризірковий, у центрі міста. Тоді буде ОК. Важливо теж, щоб кімната була зручна, а гість задоволений.

РЕСТОРАН

ресторан	– restauracja	<i><u>В який ресторан в Україні варто зійти ?</u></i>
клієнт	– klient	
офіціант	– kelner	
кухар	– kucharz	

Може в ресторан «Пузата хата» ?

піцерія	– pizzeria
фастфуд	– fast food
столик	– stolik
вільний столик	– wolny stolik
зайнятий столик	– zajęty stolik
Сідаймо за цей столик.	– Siadajmy przy tym stoliku.
меню	– menu / jadłospis
обід	– obiad

перше – pierwsze danie

борщ

друге – drugie danie

вареники зі сметаною / соусом

напої – napoje

сік

десерт – deser

морозиво, торт, тістечка

замовляти – zamawiać

Я хотів би замовити... – Chciałbym zamówić...

Що ви можете запропонувати ? – Co Pani poleca ?

щось українське – coś z kuchni ukraińskiej

українські національні страви – potrawy ukraińskie

щось вегетаріанське – coś z kuchni wegetariańskiej

Це було дуже смачне. – To było bardzo smaczne.

Принесіть, будь ласка, рахунок. – Proszę o rachunek.

- Сьогодні зі мною гості з Франції... Я хотів би замовити для всіх добрий український обід. Що можете запропонувати ?
- У нас, у ресторані, тільки смачні українські національні страви. Маємо навіть козацький куліш... Ось, меню.
- Гмм... Гарно... Прошу порадити, що сьогодні варто взяти ?
- Пропоную смачні вареники з грибним соусом та салат. А на десерт – наш київський торт. Чи так буде добре ?
- Так ! Так буде добре ! Принесіть ще, будь ласка, холодну воду з лимоном та свіжі фрукти.

ТОРГІВЛЯ

торгівля	– handel
торгувати	– handlować
товар	– towar
експорт	– eksport
імпорт	– import
фірма	– firma
бізнес	– biznes
договір	– umowa
інвестиція	– inwestycja
проект	– projekt
успіх	– sukces
гроші	– pieniądze
гривня	– hrywna
злотий	– złoty
долар	– dolar
євро	– euro
ціна	– cena
дорогий	– drogi
дешевий	– tani
продавати	– sprzedawać
продавець	– sprzedawca
купувати	– kupować
покупець	– kupujący, klient
місця, де робимо покупки	– miejsca, w jakich robimy zakupy
крамниця	– sklep
супермаркет	– supermarket
торговельний центр	– centrum handlowe
базар	– bazar
банк	– bank
банкомат	– bankomat

*Спробуймо собі уявити світ
і торгівлю в 2050 році...
Чи потрібні нам будуть
банкноти і монети ?*

- Яблучка ! Купуйте яблучка ! У нас на базарі – найсмачніші !
- Скільки коштує кілограм ?

- Ці по чотири гривні, а ці – по три п'ятдесят.
- Візьму півкілограма... Дайте ще дві грушки... Скільки з мене ?

ПОШТА

пошта	– poczta	
лист	– list	
отримувати листи	– otrzymywać listy	
висилати листи	– wysyłać listy	
листівка	– pocztówka	
авіапошта	– poczta lotnicza	
конверт	– koperta	<i><u>Що робить листоноша ?</u></i>
адреса	– adres	
індекс	– kod (pocztowy)	<i>Листи носить ?</i>
поштова марка	– znaczek pocztowy	
віконце на пошті	– okienko	
поштова скринька	– skrzynka pocztowa	
телефон	– telefon	
стаціонарний телефон	– telefon stacjonarny	
мобільний телефон / мобілка	– telefon komórkowy / komórka	
смартфон	– smartfon	
комп'ютер	– komputer	
листоноша	– listonosz	

- Мамо, я тепер іду на пошту. Хочу вислати листа до моєї подруги Олі. У суботу вона святкуватиме День народження.
- Не мусиш іти на пошту. Біля нашого дому є поштова скринька. Тиждень тому поставили.
- Знаю, але я хочу купити конверт та поштову марку, бо не маю.
- Ага. Як будеш на пошті, зроби ще передплату «Нашого Слова» на III квартал. Почекай, дам тобі гроші...
- Добре. Може ще щось полагодити ?
- Купи ще гарну листівку. Вишлемо до нашої тітоньки Лінди до Канади.

ТІЛО ЛЮДИНИ

тіло людини	– ciało człowieka
голова	– głowa
шкіра і м'язи	– skóra i mięśnie
внутрішні органи	– narządy wewnętrzne
органи руху	– narządy ruchu
скелет	– szkielet

Книжечка:

Моє дивовижне тіло

лице	– twarz	шия	– szyja
очі	– oczy	груди	– piersi
ніс	– nos	спина	– plecy
губи	– usta	живіт	– brzuch
зуби	– zęby	сідниці	– pośladki
язик	– język		
вуха	– uszy	кров	– krew
горло	– gardło	вени	– żyły

мозок	– mózg
серце	– serce
легені	– płuca
шлунок	– żołądek
нирки	– nerki
печінка	– wątroba

череп	– czaszka	руки	– ręce
хребет	– kręgosłup	ноги	– nogi
ребра	– żebra	пальці	– palce
кістки	– kości		

- Знаєш, татку, у нас у школі був сьогодні цікавий урок...
- Так ? А про що на цей раз розповідала пані вчителька ?

- На уроці української мови ми говорили про тіло людини.
- Ти багато слів уже знаєш, але чи ти дізнався про якісь нові ?

- Так, наприклад: хребет, шлунок, печінка та інші.
- Не забувай використовувати вивчені слова в нашій розмові.

ЗОВНІШНІЙ ВИГЛЯД

зовнішній вигляд	– wyglądzewnętrzny
гарна дівчина	– ładna dziewczyna
вродливий хлопець	– przystojny chłopak
доглядати за собою	– dbać o siebie
Який він ?	– Jaki on jest ?
високий	– wysoki
низький	– niski
товстий	– gruby
худий	– chudy
наше лице	– nasza twarz
веселе лице	– radosna twarz
похмура лице	– pochmurna twarz
усмішка	– uśmiech
ластовиння	– piegi
погляд	– spojrzenie
гарні очі	– ładne oczy
сумні очі	– smutne oczy
борода	– broda
вуса	– wąsy
волосся	– włosy
блондин	– blondyn
брюнет	– brunet
шатен	– szatyn
рудий	– rudy
сивий	– siwy
схожа на свою маму	– podobna do swojej mamy
викапаний батько	– wykapany ojciec

Де бачиш себе кожного ранку ?

Чи не в дзеркалі ?

- Кажуть, що твоя сестра – дуже гарна дівчина.
- Так, це правда. Вона не тільки гарна, але й вмє доглядати за собою.

- Висока, довге волосся, на обличчі – усмішка. Супер !
- А ще має дуже гарне ластовиння. Всім вона подобається.

ВДАЧА ЛЮДИНИ

вдача людини	– natura człowieka
людина веселої вдачі	– człowiek o wesołym usposobieniu
душа товариства	– dusza towarzystwa
сумна людина	– smutny człowiek
Який він ?	– Jaki on jest ?
мудрий	– mądry
дурний	– głupi
добрий	– dobry
поганий	– zły
веселий	– wesoły
сумний	– smutny
життєрадісний	– pełen radości życia; radosny
симпатичний	– sympatyczny
дотепний	– dowcipny
нудний	– nudny
відважний	– odważny
обережний	– ostrożny
скромний	– skromny
чесний	– uczciwy
сердечний	– serdeczny
амбітний	– ambitny
відповідальний	– odpowiedzialny
творчий	– twórczy
щасливий	– szczęśliwy
працьовитий	– pracowity
лінивий	– leniwy

Книжка, до якої варто заглянути:

Прості секрети

щасливого життя

- Івасику, чи ти є людиною веселої вдачі ?
- Думаю, що так. Деякі мої друзі навіть кажуть, що я є душею товариства.
- Добре, що ти є життєрадісний і дотепний. Таким людям легше живеться.
- Правда. Мені теж так здається !

ОДЯГ

одяг	– odzież
дитячий одяг	– odzież dziecięca
жіночий одяг	– odzież damska
чоловічий одяг	– odzież męska
одягатися	– ubierać się
одягатися зі смаком	– ubierać się z gustem
роздягатися	– rozbierać się
наша мода	– nasza moda
берет	– beret
білизна	– bielizna
вишиванка	– wyszywana bluzka
кальсони	– kalesony
капелюх	– kapelusz
кожух	– kożuch
колготи	– rajstopy
купальник	– strój kąpielowy
куртка	– kurtka
піжама	– piżama
плащ	– płaszcz
рукавиці	– rękawice
светр	– sweter
сорочка	– bluzka
спідниця	– spódnica
сукня	– sukienka
трусики	– majteczki
халат	– szlafrok
хустка	– chustka
хутро	– futro
шаль	– szal
шапка	– czapka
шкарпетки	– skarpetki
штани	– spodnie

Доглядаєш за собою ?

Стильна книжка для паньанки

Хлопець на всі 100%

- Думаю, що наша молодь уміє одягатися зі смаком.
- Так, це правда. А ще, дуже гарні дівчата й хлопці в українських вишиванках. Ці сорочки – найгарніші !
- Я дуже люблю святкувати День вишиванки ! А ти ?

ВЗУТТЯ

взуття	– obuwie
дитяче взуття	– obuwie dziecięce
жіноче взуття	– obuwie damskie
чоловіче взуття	– obuwie męskie
взуватися	– wkładać obuwie
роззуватися	– zdejmować obuwie
Яке маємо взуття ?	– Jakie mamy obuwie ?
босоніжки	– sandały
калоші	– kalosze
кеди	– tenisówki; trampki
кросівки	– adidas
тапочки	– kapcie
туфлі	– pantofle
черевики	– trzewiki
чоботи	– kozaki

Європейська казка:

Кім у чоботях

- Добрий день ! Мене цікавить жіноче взуття...
Чи маєте якісь гарні босоніжки для мене ?
- О, малий розмір потрібний... Прошу почекати. Піду, подивлюся.

- І що ? Вдалося знайти ?
- Так, прошу. Можна взуватися.

- Ніби все добре. Але спробую зробити кілька кроків.
- Звичайно !

- Так, усе гаразд. Я візьму ці босоніжки.
А ще, я хотіла б купити якісь кольорові тапочки.
- Прошу дуже. Може ті сподобаються ?

- Так, дуже гарні. Запакуйте. Скільки потрібно заплатити ?
- Разом – 250 гривень.

- Маєте у себе дуже гарне взуття.
- Дякую. Намагаємось дбати про нашого клієнта.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

здоров'я	– zdrowie	
охорона здоров'я	– ochrona zdrowia	
здоровий спосіб життя	– zdrowy styl życia	
щоденна гімнастика	– codzienna gimnastyka	
відповідне харчування	– odpowiednie odżywianie	
вітаміни	– witaminy	
хвороба	– choroba	
ангіна	– angina	
головний біль	– ból głowy	
висока температура	– wysoka temperatura	
грип	– grypa	
запалення легенів	– zapalenie płuc	
простуда	– przeziębienie	
кашель	– kaszel	
нежить	– katar	
медицина	– medycyna	
діагноз	– diagnoza	
лікар	– lekarz	
лікарня	– szpital	<u>Показують температуру</u>
ліки	– leki	<u>нашого тіла:</u>
лікуватися	– leczyć się	<i>Наше гаряче чоло</i>
пацієнт	– pacjent	<i>Термометр</i>
нещасний випадок	– nieszczęśliwy wypadek	
швидка допомога	– karetka pogotowia	

- Пані доктор, я, звичайно, буду брати ті всі ліки, які ви мені прописали, але мушу вам сказати, що я страшенно не люблю хворіти. Це для мене велика катастрофа !
- А хто любить ?

- На щастя, маємо лікарів, які готові допомагати.
- Ліпше дотримуватися здорового способу життя. Тоді і лікар не буде часто потрібний.

- Свята правда. Треба добре харчуватися, їсти овочі й фрукти, займатися спортом та своєю улюбленою справою.

КОМП'ЮТЕР

комп'ютер	– komputer
вмикати комп'ютер	– włączyć komputer
вимикати комп'ютер	– wyłączyć komputer
робота на комп'ютері	– praca na komputerze
програма	– program
пароль	– hasło
диск	– dysk
комп'ютер завис	– komputer zawiesił się
монітор	– monitor
клавіатура	– klawiatura
миша	– myszka
клагати	– klikać myszką
курсор	– kursor
меню	– menu
іконка	– ikonka
файл	– plik
каталог	– katalog
додаток	– załącznik
Інтернет	– Internet
електронна пошта, е-мейл	– poczta elektroniczna, e-mail
фейсбук	– facebook
вікіпедія	– wikipedia
пошукова програма	– wyszukiwarka
комп'ютерна гра	– gra komputerowa
принтер	– drukarka
друкувати	– drukować

Який маєш комп'ютер ?

Laptop ? А може якийсь кращий ?

- Андрію, чи ти любиш добрі і цікаві комп'ютерні ігри ?
- Так, так... Я почав займатися ними, коли мені було 6 років.

- А що ти думаєш про фейсбук ?
- Цілий світ фейсбуковий зробився... Дуже добре. Всіх і все знаємо. Легше живеться на планеті Земля.

- Варто також полюбити твіттер та інстаграм...
- XXI століття. Весь час ідемо вперед. А що буде в 2050 році ?

НАУКА

наука	– nauka	
науковець	– naukowiec	
наукова робота	– praca naukowa	
вчений	– uczony	
професор	– profesor	
винахідник	– wynalazca	
експерт	– ekspert	
Польська академія наук	– Polska Akademia Nauk (PAN)	
університет	– uniwersytet	
Нобелівська премія	– Nagroda Nobla	
кар'єра	– kariera	
знання	– wiedza	<i><u>Найбільший центр наукових досліджень в Україні:</u></i>
уміння	– umiejętności	
дослідження	– badania	
експеримент	– eksperyment	<i>Національна академія наук України (НАН України)</i>
відкриття	– odkrycie	

- Чи хотів би ти бути вченим і займатися науковою роботою ?
- Так, мене цікавить наука. Цікавлять мене деякі наукові дисципліни, а найбільше – мовознавство.

- Чи хотів би ти працювати в університеті ?
- Ні. Я хотів би працювати в Інституті мовознавства імені Олександра Потебні в Києві. Це така моя мрія.

- Чи цікавлять тебе також точні науки ?
- Ні. Але мій брат захоплюється хімією.

- Він, напевно, хоче робити цікаві експерименти.
- Так, він весь час говорить про дослідження, експерименти та відкриття.

- Бажаю вам гарної наукової кар'єри.
- Дякую ! Може, нам удасться...

ЛІТЕРАТУРА

література	– literatura	
літературний твір	– utwór literacki	
літературна творчість	– twórczość literacka	
літературознавець	– literaturoznawca	
автор	– autor	<i><u>Книги для тебе:</u></i>
творець	– twórca	
поет	– poeta	<i>Українська література. Творці і твори</i>
письменник	– pisarz	
поезія	– poezja	<i>Кобзар</i>
вірш	– wiersz	<i>Literatura polska</i>
проза	– proza	<i>Literatura świata</i>
повість	– powieść	<i>Słownik filozofii</i>
оповідання	– opowiadanie	<i>Słownik symboli</i>
писати	– pisać	<i>Słownik mitów i tradycji kultury</i>
писати вірші	– pisać wiersze	
писати повісті	– pisać powieści	
писати оповідання	– pisać opowiadania	
публікувати	– publikować	
публікувати твори	– publikować utwory	
герой твору	– bohater utworu	
зміст	– treść	
аналіз змісту твору	– analiza treści utworu	
читати	– czytać	
читач	– czytelnik	

- Аню, чи ти любиш добру книжку ?
- Так. Дуже люблю читати. Особливо цікавить мене сучасна література. З захопленням читаю книжки, яких автором є Nela, mała reporterka. Дуже мені подобаються її кольорові книжки: „Nela i tajemnice świata”, „Zapiski zoologa” та інші. Неля, моя ровесниця, а побачила вже цілий світ... І пише !
- А хто є твоїм улюбленим українським письменником ?
- Дуже люблю поетесу Ліну Костенко з Києва. Я часто читаю її вірші. Найбільше подобається мені її вірш «Крила». Люблю також читати вірші для дітей, які написала пані Міля Лучак з Перемишля.

УКРАЇНСЬКІ ПИСЬМЕННИКИ

Творці з України:

Нестор Літописець
Григорій Сковорода
Іван Котляревський
Тарас Шевченко
Іван Франко
Леся Українка
Василь Симоненко
Василь Стус
Ліна Костенко
Оксана Забужко
Юрій Андрухович

Богдан - Ігор Антонич – Де народився, звідки
він родом ?

Творці з Польщі:

Міля Лучак
Остап Лапський *Лауреат Шевченківської премії України
у 2007 році.*
Тадей Карабович
Юрій Гаврилюк
Іван Киризюк
Володислав Грабан

- Маємо в Польщі гарних українських поетів. Чи знаєш їх ?
- Так, знаю їхні прізвища. Деяких з наших творців я бачив.

- А кого саме ти бачив ?
- Я бачив поетесу Мілю Лучак з Перемишля та поета Тадея Карабовича з Голі.

- А чи чув ти може щось про поета Остапа Лапського ?
- Так, гарно розповідала про нього наша вчителька української мови. Також моя мама згадувала його сердечно.

ІСТОРИЯ

історія	– historia
історик	– historyk
історична епоха	– epoka historyczna
історичні події	– wydarzenia historyczne
важливі дати	– ważne daty
європейська держава	– państwo europejskie
народ	– naród
нація	– nacja
незалежність	– niepodległość
еміграція	– emigracja
українська діаспора	– diaspora ukraińska
національна меншина	– mniejszość narodowa
національний герой	– bohater narodowy
політика	– polityka
князь	– książę
король	– król
гетьман	– hetman
президент	– prezydent
кріпацтво	– pańszczyzna
неволя	– niewola
мир	– pokój
війна	– wojna
ворог	– wróg
жертва	– ofiara
боротьба	– walka
окупація	– okupacja
революція	– rewolucja
повстання	– powstanie
військо	– wojsko
армія	– armia
концтабір	– obóz koncentracyjny
Акція «Вісла»	– akcja „Wisła”
Помаранчева революція	– Pomarańczowa rewolucja
Євромайдан та Революція Гідності	– Euromajdan i Rewolucja Godności
Європейський Союз	– Unia Europejska

Історія та книги для кожного з нас:

Історія України

Historia Polski

Історичний атлас

Atlas historyczny

Tablice historyczne

ІСТОРИЧНА ДОЛЯ

- Татку, завтра у мене контрольна робота з історії. Допоможи ! Багато я читав – начитався. Мені вже плутаються всі події, факти, дати... Мушу зробити в голові якийсь порядок.
- Добре, питай !

- Моє перше запитання: Чи мали ми колись свою державу ? Колега казав, що наша держава появилася щойно в 1991 році.
- Ні. Українці мали колись свою державу. Навіть не одну. Скажу тобі, якою була наша державна доля. Слухай і пиши:
 - Київська Русь
 - Галицько - Волинська держава
 - Українські землі в складі Литви та Польщі
 - Козацька Держава
 - Українські землі в складі Російської та Австро - Угорської імперій
 - Українська Народна Республіка (УНР)
 - Українська Радянська Соціалістична Республіка (УРСР)
 - Україна (відновлення Незалежності в 1991 р.)

- О, дякую ! Тепер усе ясно. Ще варто дописати літа.
- Так... Заглянь до Інтернету та історичного атласу. Подивись.

- Хочеться запитати: Хто будував нашу українську державу ?
- Рідна історія – це не тільки численні жертви, але й національні герої та їхні справи. Це також чоловіки й жінки, які своєю щоденною працею та турботою за родину й виховання дітей в національній традиції будували наше краще майбутнє. Були у нас князі, козаки, гетьмани, Січові Стрільці, воїни та інші відважні люди... Українці будували свою державу дуже довго і протягом віків навчилися захищати волю свого народу.

- Я зрозумів, що нашу державу захищали не тільки мечем...
- Так. Держава будується також добрим ділом, словом та пером. У минулому писали свої знамениті твори письменники та публіцисти, а художники творили великі шедеври. Розвивалися освіта, наука та культура. Так є і в наш час.

ПАМ'ЯТАЙМО ЦІ ІМЕНА !

Князі <ul style="list-style-type: none">- Володимир Великий- Ярослав Мудрий- Данило Галицький (<i>коронувався в 1253 р. </i>)	князь	– książę
Гетьмани <ul style="list-style-type: none">- Богдан Хмельницький- Петро Дорошенко- Іван Мазепа	гетьман	– hetman
Письменники <ul style="list-style-type: none">- Тарас Шевченко- Іван Франко- Леся Українка	письменник	– pisarz
Філософи <ul style="list-style-type: none">- Юрій Дрогобич- Григорій Сковорода- Дмитро Чижевський	філософ	– filozof
Науковці <ul style="list-style-type: none">- проф. Михайло Грушевський- проф. Олександр Потебня- проф. Оксана Пахльовська	науковець	– naukowiec
Педагоги <ul style="list-style-type: none">- Борис Грінченко- Яків Чепіга- Софія Русова	педагог	– pedagog
Перекладачі світової поезії <ul style="list-style-type: none">- Микола Зеров- Микола Лукаш- Григорій Кочур	перекладач	– tłumacz

Композитори	композитор	– kompozytor
- Дмитро Бортнянський		
- Микола Лисенко		
- Володимир Івасюк		
Співачки	співак	– śpiewak
- Соломія Крушельницька		
- Ніна Матвієнко		
- Руслана		
Режисери	режисер	– reżyser
- Олександр Довженко		
- Лесь Курбас		
- Кіра Муратова		
Актори	актор	– aktor
- Марія Заньковецька		
- Іван Миколайчук		
- Богдан Ступка		
Художники	художник	– malarz
- Михайло Бойчук		
- Катерина Білокур		
- Іван Марчук		
Ієрархи українських церков	ієрарх	– hierarcha
- Петро Могила		
- Андрей Шептицький		
- Йосиф Сліпий		
Політики	політик	– polityk
- Симон Петлюра		
- Володимир Винниченко		
- В'ячеслав Чорновіл		
Спортсмени	спортсмен	– sportowiec
- Іван Піддубний		
- Андрій Шевченко		
- Володимир Кличко		

РЕЛІГІЯ

релігія	– religia
релігійна людина	– człowiek religijny
християнство	– chrześcijaństwo
християнин	– chrześcijanin
Господь Бог	– Pan Bóg
Ісус Христос	– Jezus Chrystus
Святе Письмо / Біблія	– Pismo Święte / Biblia
Старий Завіт	– Stary Testament
Новий Завіт	– Nowy Testament
Євангеліє	– Ewangelia
Десять Заповідей Божих	– Dziesięć Przykazań Bożych
Греко - католицька церква	– Cerkiew greckokatolicka
Православна церква	– Cerkiew prawosławna
Служба Божа	– Msza Święta
хрест	– krzyż

Важливі книги для наших християн:

молитва	– modlitwa	
сповідь	– spowiedź	<i>Святе Письмо</i>
Святе причастя	– Komunia święta	<i>Катехизм</i>
ікона	– ikona	<i>Молитовник</i>
іконостас	– ikonostas	<i>Словник українського</i>
свято	– święto	<i>сакрального мистецтва</i>
Різдво Христове	– Boże Narodzenie	<i>Церква в житті українців</i>
Великдень	– Wielkanoc	

- Чи є у твоєму місті церква ?
- Так, є. Навіть дві. Маємо Греко-католицьку церкву та Православну церкву. Поляки моляться в костелах...
- О котрій годині правиться недільна Служба Божа у вашій Греко-католицькій церкві ?
- Вона правиться о 10:00. Запрошую. Прийди.
- Прийду обов'язково. На канікулах буду у вашому місті...
- Буде в тебе нагода гарно помолитися і побачити наш новий іконостас.

МОЛИТВА

Отче наш

(Господня молитва)

Отче наш, що єси на небесах, нехай святиться Ім'я Твоє, нехай прийде царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам сьогодні, і прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим, і не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого.

Амінь.

Ojciec nasz

(Modlitwa Pańska)

Ojciec nasz, któryś jest w niebie, święć się Imię Twoje, przyjdź Królestwo Twoje, bądź wola Twoja, jako w niebie tak i na ziemi. Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj i odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom, i nie wódź nas na pokuszenie, ale nas zbaw ode złego.

Amen.

-
- Мамо, що означає слово «молитва»? Як його розуміти?
 - Молитва – це розмова з Богом. У молитві можемо просити про ласку не тільки для себе, але також для нашої родини, друзів, спільноти чи цілого народу. Молитвою підносимось до Божих висот. Стаємо перед Богом і говоримо йому все те, що в нашій душі радісне і сумне.
Молитва може бути також прославою, подякою та покаєнням.
 - Де можемо знайти всі молитви?
 - Усі молитви зібрані в книзі, яка називається «Молитовник».
 - Яка молитва є найбільш знаною?
 - Найбільш знаною молитвою є Господня молитва – «Отче наш». Вона є осердям Святого Письма та коротким змістом усього Євангелія. Знають її християни в усьому світі.

КУЛЬТУРА

культура	– kultura		
традиція	– tradycja		
народна творчість	– twórczość ludowa		
мистецтво	– sztuka		
кіно	– kino	архітектура	– architektura
театр	– teatr	художня література	– literatura piękna
музика	– muzyka	фотографія	– fotografia
танець	– taniec		
живопис	– malarstwo		
скульптура	– rzeźba		
музей	– muzeum		
церковне свято	– święto cerkiewne		
Різдво Христове	– Boże Narodzenie		<u>Багата книга:</u>
Великдень	– Wielkanoc		
Спаса			<i>Культура України. Фольклор</i>
державне свято	– święto państwowe		
Новий рік			
День Української Державності			
День Незалежності			
родинне свято	– święto rodzinne		
день народження	– urodziny		<u>Чи бачили ви ці колективи ?</u>
іменини	– imieniny		«Черемош»
весілля	– wesele		«Вітрогон»
народне свято	– święto ludowe		«Аркан»
Івана Купала	– Iwana Kupala		«Думка»
Свято врожаю	– dożynki		«Ослав'яни»
Андрія	– Andrija		«Кичера»

- Кажуть, що Україна має багату культуру...
- Так, це правда. Наша культура – це світовий феномен.
- Чи українці – це співучий народ ?
- Так. Ми дуже любимо співати.

У народі кажуть: *Де три українці – там цілий хор.*

- Наша молодь з українських шкіл у Польщі гарно співає і танцює.
- Так ! Всі знаємо шкільний хор «Лісова пісня» з Бартошиць та танцювальний ансамбль «Думка» з Гурова Ілавецького, ...

ПРИСЛІВ'Я ТА ПРИКАЗКИ

Добре роби, добре й буде.
Dobrze rób, dobrze będzie.

*Народна мудрість;
енциклопедія народного
життя.*

Бачить Бог з Неба, що кому треба.
Widzi Bóg z Nieba, co komu trzeba.

Хочеш бути щасливим – не будь лінивим.
Chcesz być szczęśliwym – nie bądź leniwym.

Роби небоже, то й Бог поможе.
Pracuj nieboże, to i Bóg pomoże.

Яка охота, така робота.
Jaka ochota, taka robota.

Дружба – найбільший скарб.
Przyjaźń – największy skarb.

Усюди добре, а вдома найкраще.
Wszędzie dobrze, a w domu najlepiej.

Не кидай слова на вітер.
Nie rzucaj słów na wiatr.

Ніколи так не було, щоби якось не було.
Nigdy tak nie było, żeby jakoś nie było.

- Аню, я вже знаю, що ти любиш літературу. А чи любиш ти українські прислів'я та приказки ?
- О, так ! Дуже люблю. Я їх навіть збираю і записую в спеціальному зошиті.
- Кажуть, що прислів'я та приказки – це скарбниця мудрості нашого народу. Справжня енциклопедія народного життя.
- Так, це правда. Варто їх знати і вживати в розмові...

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ

Азбучна істина:	<i>щось дуже просте і всім зрозуміле.</i>
Баба надвоє ворожила:	<i>невідомо, чи здійсниться щось, чи ні.</i>
Ведмідь на вухо наступив:	<i>про тих, хто не має музичного слуху.</i>
Викинути з голови:	<i>перестати думати про що-небудь.</i>
Грати на нервах:	<i>дратувати кого-небудь.</i>
Грати першу скрипку:	<i>бути головним у якій-небудь справі.</i>
Знайти спільну мову:	<i>порозумітися з ким-небудь.</i>
Іскра Божа:	<i>талант, природне обдарування.</i>
Каламутити воду:	<i>вносити розлад, неспокій.</i>
Крутити носом:	<i>виражати незадоволення чим-небудь.</i>
Купити kota в мішку:	<i>придбати що-небудь, не знаючи що.</i>
Ловити гави:	<i>марнувати час, нічим не займатися.</i>
Майстер на всі руки:	<i>людина, яка все вміє робити.</i>
Мати довгий язик:	<i>любити говорити.</i>
Мати куцу пам'ять:	<i>швидко що-небудь забувати.</i>
Набрати води в рот:	<i>уперто мовчати, берегти таємницю.</i>
На сьомому небі:	<i>бути дуже задоволеним, безмежно щасливим.</i>
Підставити ногу:	<i>робити неприємності, перешкоджати.</i>

НАРОДНІ ПОРІВНЯННЯ

Ясний, як сонечко.
Jasny, jak słońce.

Чистий, як сльоза.
Czysty, jak łza.

Здоровий, як вода.
Zdrowy, jak woda.

Які вони ?

Сухий, як перець.
Suchy, jak pieprz.

Народні порівняння багаті на зорові образи. Тут живопис поєднується з поезією.

Солодкий, як мед.
Słodki, jak miód.

Працьовитий, як бджілка.
Pracowity, jak pszczołka.

Хитрий, як лис.
Chytry, jak lis.

Дівчина, як у лузі калина.
Dziewczyna, jak kalina.

- Богдане, я чув, що твій добрий колега – архівіст. Працює в великому державному архіві. Чи так ?
- Так, він там працює вже 10 - тий рік...

- Чи подобається йому ця робота ?
- Так, дуже подобається. Він багато працює з історичними документами.

- О, він напевно працьовитий, як бджілка. Бо там треба багато писати, систематизувати, описувати...
- Так, маєш рацію. Він, як та бджілка, що дає багато меду...

ГУМОР

- Андрійку, що ми бачимо над головою в ясну погоду ?
 - Сонце і блакитне небо.
 - А коли йде дощ ?
 - Парасольку.
-
- Andrzejku, co widzimy nad głową w pogodny, jasny dzień ?
 - Słońce i błękitne niebo.
 - A gdy pada deszcz ?
 - Parasolkę.

- Прошу пана, Ваш син увесь час біля книжок заспаний.
 - Може бути. То в ньому талант дримає.
-
- Proszę Pana, pański syn ciągle zasypia nad książkami.
 - Może i tak. To w nim talent drzemie.

- Тату, а Михасик газету їсть.
 - То нестрашно. Газета вчорашня.
-
- Tatku, a Michaś gazetę je !
 - Nie ma co się bać. Gazeta wczorajsza.

- Петрику, чи довго живуть миші ?
 - А це залежить від кота.
-
- Piotrusiu, czy długo żyją myszy ?
 - A to zależy od kota.

НАРОДНІ КАЗКИ

Курочка ряба

Жили собі дід та баба, та була в них курочка ряба. Знесла курочка яєчко.

Дід бив, бив – не розбив, баба била, била – не розбила.

Бігла мишка, хвостиком зачепила, яєчко покотилося та й розбилося.

Дід плаче, баба плаче, а курочка кудкудаче:

- Не плач, діду, не плач, бабо, знесу я вам яєчко не просте – а золоте.

Pstra kurka

Żyli sobie did i baba, była u nich kurka riaba. Zniosła ta kurka jajeczko.

Did bił i baba biła. Bili, bili – nie rozbili.

Biegła myszka, ogonkiem jajko zaczepiła, a ono poturlało się i bach !

Wielki strach ! Rozbiło się !

Did płacze, baba płacze, a kureczka kudkudacze:

- Nie płacz didu, nie płacz babo, zniosę ja wam jajko – złote takie ! – a nie proste siakie...

Народні казки, які варто знати:

- «Курочка ряба» (*Pstra kurka*)
- «Колобок» (*Kołobok*)
- «Рукавичка» (*Rękawiczka*)
- «Їжак та заєць» (*Jeż i zając*)
- «Казка про котика та півника» (*Bajka o kotku i kogutku*)
- «Коза - дереза» (*Koza - dereza*)
- «Пан Коцький» (*Pan Kocki*)
- «Солом'яний бичок» (*Słomiany byczek*)
- «Казка про Івасика-Телесика» (*Bajka o Iwasyku -Telesyku*)
- «Кирило Кожум'яка» (*Kuryło Kożumiaka*)
- «Названий батько» (*Przybrany ojciec*)
- «Котигорошко» (*Kotyhoroszek*)

Прочитаймо:

Українські народні казки

МУЗИКА

музика	– muzyka		
музикант	– muzyk		
співак	– śpiewak; piosenkarz		
концерт	– koncert		
філармонія	– filharmonia		
опера	– opera		
пісня	– pieśń / piosenka		
співати пісні	– śpiewać piosenki		
музика, яку слухаємо	– muzyka		
блюз	– blues		
джаз	– jazz	<i><u>Перша українська опера:</u></i>	
рок	– rock		
поп	– pop	<i>«Запорожець за Дунаєм»</i>	
класична музика	– muzyka klasyczna		
хорова музика	– muzyka chóralna		
церковна музика	– muzyka cerkiewna		
народна музика	– muzyka ludowa		
музичні інструменти	– instrumenty muzyczne		
акордеон	– akordeon		
бандура	– bandura	<i><u>Вокальні гурти та хори з Польщі:</u></i>	
кобза	– kobza		
гітара	– gitara		
мандоліна	– mandolina	<i>«Сузір'ячко»</i>	<i>«Еней»</i>
скрипка	– skrzypce	<i>«Лісова пісня»</i>	<i>«Горпина»</i>
сопілка	– fujarka	<i>«Крайка»</i>	
сурма	– trąba	<i>«Ранок»</i>	
трембіта	– trembita	<i>«Відимо»</i>	
рояль	– fortepian	<i>«Журавлі»</i>	
цимбали	– cymbały		

- Івасику, чи ти граєш на якомусь інструменті ?
- Так, я граю на гітарі.

- Ти, напевно, не тільки граєш, а й співаєш...
- Так. Тому часто мене запрошують на різні шкільні зустрічі, вогнища та мандрівки. Я знаю багато українських, польських та англійських пісень. Музика – це моє хобі.

УКРАЇНСЬКІ ПІСНІ

- «Ще не вмерла Україна» (*Hymn Ukrainy*)
- «Боже Великий, Єдиний»
- «Многоліття»
- «Чуєш, брате мій»
- «Виростеш ти, сину»
- «Два кольори»

- «О, хто, хто Миколая любить» «Подоланочка»
- «Нова радість стала» «Два півники»
- «Щедрик» «Ми є Українці»
- «Христос Воскрес !»
- «У горах Карпатах»
- «Реве та стогне Дніпр широкий»
- «Думи мої, думи мої»
- «Садок вишневий коло хати»
- «Заповіт»

- «Рідна мати моя»
- «Чорнобривці»
- «Розпрягайте, хлопці, коней»
- «Ой, у лузі червона калина»
- «Там під Львівським Замком»
- «Зеленеє жито»
- «Несе Галя воду»
- «Червона рута»

В напличнику мандрівника:

Співаник. Пісні

українців Польщі

*Сл. Павло Чубинський
Муз. Михайло Вербицький*

Ще не вмерла Україна

Ще не вмерла України і слава, і воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці,
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.

Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.

ТЕАТР

театр	– teatr
ляльковий театр	– teatr lalek
драматичний театр	– teatr dramatyczny
музичний театр	– teatr muzyczny
театр опери та балету	– teatr opery i baletu
спектакль	– spektakl
прем'єра	– premiera
гастролю	– występy gościnne
актор	– aktor
актриса	– aktorka
глядач	– widz
глядацький зал	– widownia
оплески	– oklaski

Театральні гурти в Польщі:

сцена	– scena	
завіса	– kurtyna	<i>Театр «Навпаки»</i>
куліси	– kulisy	<i>Театр «ПоприВсе»</i>
ходити до театру	– chodzić do teatru	
бувати в театрі	– bywać w teatrze	

- Чи ти часто буваєш в театрі ?
- У моєму містечку нема театру. Але я час від часу їжджу до Варшави та Львова. Також в Ольштині відбуваються Загальнопольські дні українського театру...
- Театр – це дуже гарне місце. Можна побачити акторів та ціле театральне дійство на великій сцені.
- Так, це правда. А коли глядачам спектакль подобається, у залі чуємо гучні оплески.
- Які спектаклі хотів би ти побачити ?
- Я хочу побачити спектаклі театру «Навпаки» з Гданська. А також першу українську оперу «Запорожець за Дунаєм».
- «Запорожця за Дунаєм» я бачив колись у Києві. Супер !
- Може, і мені пощастить побачити його...

КІНО

кіно	– kino	
фільм	– film	
дитячий фільм	– film dla dzieci	
мультик	– kreskówka	
вестерн	– western	
детектив	– film kryminalny	
документальна стрічка	– film dokumentalny	
історичний фільм	– film historyczny	
музичний фільм	– film muzyczny	
пригодницький фільм	– film przygodowy	
купити квиток у кінотеатр	– kupić bilet do kina	<i><u>Добрі фільми:</u></i>
дивитися фільм	– oglądać film	
кінозал	– sala kinowa	<i>«Лис Микита»</i>
екран	– ekran	<i>«Пропала грамота»</i>
отримати премію Оскар	– otrzymać Oscara	<i>«Міф» «Тіні забутих предків»</i>

- Привіт Ксеню ! Чи можу запросити тебе в кінотеатр ?
- Так... А коли ти хотів би піти ? На жаль, у тижні не маю часу.

- У тижні і я зайнятий. Може, у суботу ?
- ОК. Тоді підемо у суботу.

- А який фільм ти хотіла б подивитися ?
- Може бути якийсь веселий пригодницький фільм або цікавий мультик.

- Думаю, що це можливо... Я куплю квитки через Інтернет.
- Зателефонуй мені в п'ятницю ввечері і скажи, де маємо зустрітись.

- Добре, зателефоную.
- Буду чекати, до зустрічі !

РАДІО. ТЕЛЕБАЧЕННЯ

радіо	– radio
радіоприймач	– radioodbiornik
слухати радіо	– słuchać radio
на хвилях радіо	– na falach radiowych
телебачення	– telewizja
телевізор	– telewizor
дивитися телевізор	– oglądać telewizję
телевізійна програма	– program telewizyjny
новини	– wiadomości
серіал	– serial <i>Чи в TV у Польщі є україномовні</i>
теленовела	– telenowela <i>програми ?</i>
передача	– audycja
ведучий	– prowadzący <i>«Теленовини»,</i>
ведуча	– prowadząca <i>«Український вісник»</i>
На якому каналі ?	– Na którym kanale ?

- Богдане, ти так багато працюєш, а чи маєш ще час дивитися телевізор ?
- Ні, не маю на це часу. Дивлюся тільки новини, часом якийсь цікавий фільм. Мені більше подобається слухати радіо. Тоді можна щось робити і слухати водночас.
- Якщо ти слухаєш радіо, напевно, цікавлять тебе новини з України. Чи не так ?
- О, так ! На хвилях «Радіо Ольштин» є дуже цікава українська програма. Новини з України є також в Інтернеті.
- Мій двоюрідний брат дуже хотів працювати на телебаченні і бути ведучим.
- І що, вдалося йому здійснити ці мрії ?
- Не зовсім. Ведучим він не став, але готує цікаві репортажі з подорожей Європою.
- Чи зробив він репортаж з подорожі в Україну ?
- Так ! Так ! Можна буде подивитися ще в цьому місяці...
- Як будеш знати більше, подзвони і скажи, на якому каналі.

ПРЕСА

преса	– prasa	
читати пресу	– czytać prasę	
передплата	– prenumerata	
газета	– gazeta	
журнал	– pismo	<u>Наші газети та журнали у Польщі:</u>
журналіст	– dziennikarz	«Благовіст»
редактор	– redaktor	«Наше Слово» і «Світанок»
публіцист	– publicysta	«Український літературний
публікація	– publikacja	провулок»
стаття	– artykuł	«Над Бугом і Нарвою»
рецензія	– recenzja	«Ватра»
інтерв'ю	– wywiad	«Освітній журнал Фонду Просвіта» «Український альманах»

- Аню, чи ти читаєш «Наше Слово» ?
- Так, час від часу. Цю газету читають щотижня мої батьки. А я люблю читати «Світанок» та молодіжні польські журнали. Подобаються мені...
- У «Світанку» публікують свої статті також учні зі всієї Польщі. Може і ти надсилаєш до редакції свої матеріали...
- Так, іноді пишу про події в нашій школі.
- Значить, ти – молодий редактор. Чи не так ?
- Я щойно вчуся. Хотіла б у майбутньому стати журналістом.
- Якщо ти мрієш про професію журналіста, пропоную тобі подумати про власну редакторську справу.
- Цікава ідея, але як це зробити ?
- Запропонуй своїм друзям, щоб редагувати і продавати власну шкільну газету. Там зможете писати про події з життя вашого класу, можете також висвітлювати інші цікаві теми. А ти будеш головним редактором ! Варто також створити свій блог.
- Ну, дивись ! Як швиденько знайшов ти для мене добру посаду ! Великий рості !

ВСЕСВІТ

Всесвіт	– Wszechświat
космічний простір	– przestrzeń kosmiczna
Галактика	– nasza Galaktyka - Droga Mleczna
планета	– planeta
небесні світила	– ciała niebieskie
Сонячна система	– Układ Słoneczny
Сонце	– Słońce
Меркурій	– Merkury
Венера	– Wenus
Земля і Місяць	– Ziemia i Księżyc
Марс	– Mars
Юпітер	– Jowisz
Сатурн	– Saturn
Уран	– Uran
Нептун	– Neptun

Космічне місьце у Польщі

зірка	– gwiazda	<i>Планетарій</i>
сузір'я	– gwiazdozbiór	
Велика Ведмедиця	– Wielka Niedźwiedzica (Wielki Wóz)	
Мала Ведмедиця	– Mała Niedźwiedzica (Mały Wóz, w tym – najjaśniejsza gwiazda: Gwiazda Polarna)	

- Андрію, я чув, що ти захоплюєшся Космосом...
- Так, в майбутньому хочу стати астрономом. Різних галактик є дуже багато, але я з зацікавленням читаю про нашу Галактику – Чумацький Шлях (поляки кажуть – Droga Mleczna). У цій Галактиці розташована наша Сонячна система.
- А яка планета Сонячної системи цікавить тебе найбільше ?
- Найбільше мене цікавить Марс, а також марсіяни :)

===

ЗАПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ

- Чи українська мова – це твоя рідна мова ?
- Чи любиш розмовляти українською ?
- Чому варто користуватися словниками ?
- Що треба знати про етикет української мови ?
- Що ти робиш кожного дня ? Чим займаєшся ?
- Як тебе звати ? Які імена подобаються тобі найбільше ?
- Як можна з кимось познайомитися ?
- Які твої персональні дані ?
- Яка у тебе найближча родина ?
- Де ти живеш ? У селі чи в місті ?
- Що можеш сказати про свій рідний дім ?
- Які твої улюблені косметики ?
- Що ти любиш їсти ? Які твої улюблені страви ?
- З ким найчастіше сидиш за столом ?
- У якій школі вчишся ?
- Чи маєш бажання стати студентом університету ?
- Що ти робиш на дозвіллі, під час канікул ? Яке в тебе хобі ?
- Хто твої батьки ? Хто вони за фахом ?

- Як думаєш, чи легко знайти в Польщі добру роботу ?
- Який вид спорту подобається тобі найбільше ?
- Чи займаєшся якоюсь спортивною дисципліною ?
- Що треба знати про нашу планету – Земля ?
- Які рослини і тварини є в Польщі та Україні ?
- Що росте в городі ?
- Що росте в саду ?
- Чому треба їсти багато овочів та фруктів ?
- Які їстівні гриби ти знаєш?
- Які маємо континенти ?
- Які європейські держави ти знаєш?
- Чи була в тебе нагода побувати в Україні ?
- Чи любиш свою Батьківщину ?
- Я ти розумієш слова: «громадянство», «національність» ?
- Що треба знати про сучасну Україну та її національні символи: герб, прапор, гімн ?
- Що треба знати про життя й діяльність українців у Польщі ?
- Як живуть селяни у селі ?
- Які знаєш наші рідні села в Польщі ?
- Що цікавого маємо в місті ?

- Які міста в Польщі та в Україні варто відвідати ?
- Чи була в тебе нагода летіти літаком ?
- Які твої туристичні плани ?
- Які кольори подобаються тобі найбільше ?
- Яка сьогодні погода ?
- Яка твоя улюблена пора року ?
- Який тепер місяць ?
- Чи можеш назвати всі дні тижня ?
- Як виглядає твоя доба ? (ранок, день, вечір, ніч)
- Чи вмієш рахувати українською ?
- Котра тепер година ?
- Чи була в тебе нагода ночувати в готелі ?
- Коли ти був у ресторані ? З ким зустрічався ? Що замовив ?
- Чи можеш назвати якусь фірму, яка займається торгівлею ?
- Що можна полагодити на пошті ? Чи можна зробити там передплату «Нашого Слова» ?
- Як збудоване тіло людини ?
- Який у тебе зовнішній вигляд ?
- Чи вмієш доглядати за собою ?
- Чи ти є людиною веселої вдачі ?

- Як ти любиш одягатися ? Чи маєш гарну сорочку - вишиванку ?
- Яке взуття подобається тобі найбільше ?
- Як ми повинні дбати про своє здоров'я ?
- Чи любиш цікаві комп'ютерні ігри ?
- Як називається людина, яка займається науковою роботою ?
- Яка література цікавить тебе найбільше ?
- Хто є твоїм улюбленим героєм ?
- Чи цікавить тебе історія ?
- Якою була історична доля нашої України ?
- Які імена видатних осіб ми повинні пам'ятати ?
- Чому кожен християнин повинен знати молитву: «Отче наш» ?
- Чому говоримо, що українська традиція та культура – це світовий феномен ?
- Які знаєш українські прислів'я та приказки ?
- Які знаєш фразеологізми ?
- Які знаєш народні порівняння ?
- Який гумор подобається тобі найбільше ?
- Які знаєш українські казки ?
- Яку музику слухаєш ?
- Чи любиш співати ? Заспівай з друзями якусь веселу пісню.

- Чи часто буваєш у театрі ?
- У суботу плануєш піти в кінотеатр... Який фільм варто вибрати ?
- Що ти волієш: слухати радіо чи дивитися телевізор ?
- Які газети і журнали любиш читати ?
- Що ми повинні знати про наш Всесвіт ?

- **А тепер – кілька слів з буквою: г**

Склади з ними питальні речення.

гудзик
ганок
гава
галерея
гроно
грунт

- **Скажи, які події мали місце в роках:**

988, 1199, 1648, 1710, 1814, 1914, 1917, 1918, 1919,
1932 – 1933, 1939, 1942, 1943, 1945, 1947, 1991, 2004,
2013 / 2014, 2014, 2022 ...

Свої відповіді запиши.

- **Підготуй коротку біографію Тараса Шевченка та переклади її польською мовою.**
- **І насамкінець – гарна лічилка. Вивчи її напам'ять.**

Тут ворожка ворожила,
Шматок сала положила.
Ось воно є:
Щастя твоє !

БІБЛІОГРАФІЯ

(propozycje dla uczniów i nauczycieli)

- *Українсько - польський тематичний словник*, Януш Рігер, Оріся Демська - Кульчицька, Львів 2007
- *Українсько - польський словник*, Анатолій Івченко, Lublin 2006
- *Praktyczny słownik polsko - ukraiński*, Oleg Aleksejczuk, Kraków 2004
- *Орфографічний словник української мови*, Київ - Ірпінь 2006
- *Фразеологічний словник української мови у 2-х томах*, Київ 1993
- *Український правопис (aktualne wydanie)*
- Михайло Лесів, *Шкільна граматики української мови*, Warszawa 1995
- Олег Белей, *Розмовляєте українською ?* Wrocław 2006
- Олеся Палінська, Оксана Туркевич, *КРОК 1 (елементарний / основний рівень А1 – А2)*, Львів 2014
- Bożena Zinkiewicz - Tomanek, Oksana Baraniwska, *Język ukraiński (dla początkujących)*, Kraków 2012
- Ольга Олійник, *Світ українського слова*, Київ 1994
- *Mini - rozmówki ukraińskie*, Tatiana Hołyńska, Elżbieta Wasiak, Alina Wójcik, Warszawa 1993
- Ігор Січовик, *Виручалочка*, Київ 1999